

35. müzik yılında **Zülfü Livaneli**

Gündem: CISAC ve BIEM temsilcileri konuştu: MESAM ve MSG geçmişe değil ileriye bakmalı • **Ustaya saygı: Müzeyyen Senar** • Söyleşileriyle Burhan Öçal, Ali Kocatepe • **Naim Dilmener'den pop tarihi** • Bob Dylan • **Akbank Caz Festivali** • Babylon • **Arşivden: İlk popstar Hudadat Hanım** • Boğaziçi'nde klasik müzik

KORSAN MÜZİK

ALMAK SATMAK İNDİRMEK

HİRSİZ- LİKLER!

MESAM • MSG • MÜYAP • MÜYORBİR
KORSANLA MÜCADELE PLATFORMU

Genel Kurul'a giderken...

Değerli Arkadaşlar,

Bir ulusun geleceği ve yaşamı, ancak üreten sanat ve bilim insanlarıyla güvencededir.

Sanat ve bilim üretenler, oluşturdukları ürünlerle ulusların zenginliğini sağlarlar. Gelişmiş uluslar bu sırrın farkındadır. O yüzden yasalarını ve bütçelerini bu yönde düzenler ve uygularlar. Sonunda da hep kazançlı çıkarlar.

Ulusumuzun geleneğinde sanat ve bilim hep olmuş, ancak kişisel çabaların ve yeteneklerin ürettikleriyle sınırlı kalmıştır. Üreten sanat insanları ürettiklerinin karşılığını, yasal düzenlemeler de uygulamaya geçmediği için alamamışlardır. **Telif hakları** ödenmemiş ve haklar, eserleri kullananların hanesine kâr kalmıştır.

Ancak 5846 sayılı yasa ve onunla değişik 5101 sayılı yasamız; eserlerimizin hak ettikleri telifleri almamız konusunda caydırıcı geniş yaptırımlarla Meslek Birliklerini daha güçlü hale getirmiştir.

Bu gücümüzü kullanabilmek, yıllardır çarçur edilen haklarımızı almak bize düşen önemli bir görevdir. Kamuoyu bilmelidir ki, ticari anlamda kullanılan her eserin bir telif bedeli vardır.

Ülkemizde hala telif ödeme konusunda ciddi sorunlar yaşanmaktadır. Telifi ödememekte direnenlerin en büyük bahanesi; birden fazla meslek birliğinin varlığıdır.

Bu bahane öylesine abartılıyor ki; çoğu kez kanun koyucu da yasayı şöyle ya da böyle değiştirme düşüncesine kapılıyor.

Hatta meslek birliklerini tanımları dışında iş yapmaya zorlayabiliyor. Hak ihlalinde bulunanların yanında yer alabiliyor.

MESAM olarak, yukarıda bahsettiğimiz bahaneleri ortadan kaldırmak; yurdumuzda telifin olması gereken büyüklükte alınmasını sağlamak ve korumanın tek oluşunun getirdiği avantajlardan yararlanmak için büyük çabalar içindeyiz.

Yaşanan gerçek şudur ki; **böyle durumlarda, kullanıcı hep kârda, telif sahipleri ise hep zarardadır.**

Bu ve buna benzer olumsuzlukları önlemenin yolu, aynı alanda birden fazla olan Meslek Birliklerinin, güçlerini birleştirmeleridir.

İşte MESAM da bunu yapmak istemektedir.

Bilindiği gibi, müzik alanında eser sahiplerinin iki Meslek Birliği var.

MESAM ve MSG!...

MESAM, yaşanan olumsuzlukları ortadan kaldırmak için ısrarla MSG ile birleşmek konusunda önemli adımlar atmış; son olarak da basın önünde "**Birleşme ve buna bağlı Ortak Lisanslama**" protokolüne imza atmıştır.

Bu birleşme protokolüdür. Bağımsız Denetim Şirketleri tarafından iki Meslek Birliğinin birleşme metni oluşturulacaktır. Bu birleşme metni ile olağanüstü genel kurullarımıza gideceğiz ve oralardan çıkacak sonuçlarla yolumuza devam edeceğiz.

Her iki "**Olağanüstü Genel Kurul**"dan

birleşme yönünde karar oluşursa, tek bir Müzik Eserleri Sahipleri Meslek Birliği olarak telif haklarımızın peşinden gideceğiz. Haklarımızı daha güçlü alırız.

Birleşme yönünde bir karar çıkmazsa, MESAM ve MSG ayrı ayrı yollarına devam ederler... Ancak bu durumda, ortak lisanslama diye bir şey olmayacaktır. **Ortak lisanslama birleşmeye bağlı bir eylemdir.**

Altını çizerek bir kez daha belirtelim ki; Ekim 2006 sonunda birleşme yoksa, ortak lisanslama da yoktur. **Bu durum CISAC Genel Kurulu'nun da kararıdır.**

Birleşmenin geleceğimiz ve yurdumuzdaki telif sahiplerinin yararına olacağı su götürmez bir gerçektir ve bu bizim sorumluluğumuzdadır. Bu yönde atılacak her olumlu adım; gücümüze güç katacaktır. Aksi, istismardan yana olanların ekmeğine yağ sürecektir.

Buradan siz değerli MESAM üyeleri arkadaşlarımıza yeniden bir söz veriyoruz ki; koşullar ne olursa olsun, Meslek Birliği olarak vizyonumuz, misyonumuz ve de ilkelerimiz doğrultusunda daima ileriye gitmek ve hep doğruları yapmak için savaşımdan asla kaçınmayacağız, geri adım atmayacağız ve özlediğimiz hedeflere mutlaka varacağız.

Gelişmeleri sürekli sizlerle paylaşacağım.

Bu amaçlarla ve de tüm içtenliğimle sizlere sevgilerimi ve saygılarımı sunarım.

Ali Rıza BİNBOĞA
Başkan

Yayınlayan
Türkiye Müsiki Eseri Sahipleri
Meslek Birliği MESAM

Sahibi: MESAM adına
Yönetim Kurulu Başkanı
Ali Rıza Binboğa

Danışma Kurulu
Ali Rıza Binboğa, Suavi, Turhan Ta-
şan, Ahmet Selçuk İlkan, Ali Coşar,
Ali Yavuz, Cahit Berkay, Faruk Demir,
Hasan Saltık, Orhan Gencebay, Ali
Tekintüre

Yayın Kurulu
Necmettin Ovacık, O. Suat Özçelebi,
Bülent Eröz, Taner Koçak, Esra Oku-
tan, Ash Karataş Kalkan

Yayın Yönetmeni
Taner Koçak

Yayın Koordinatörü
O. Suat Özçelebi

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
Ash Karataş Kalkan

Katkıda bulunanlar
Derya Bengi, Radi Dikici, Naim Dilme-
ner, Tunçel Gülsoy, Önder Kızılkaya,
Rıza Okçu, Oktay Tutuş, Reyhan Yıldız

Fotoğraf Editörü
Sinan Kesgin

Grafik
Murat Ateş

Baskı
Esen Ofset / Tel.: (212) 549 25 68

Yayın Yönetim ve Yazışma Adresi
MESAM
Sıracevizler cad. Esen sok. Saruhan Plaza No:6 Kat:6
34381 Bomonti / Şişli / İstanbul
T: +90 212 296 99 10 (pbx) F: +90 212 296 99 24-26
www.mesam.org.tr

Yapım Tasarım
SİTA Politik Danışmanlık ve Yayıncılık Hizmetleri A.Ş.
Ortaklar cad. Mevlüt Pehlivan sk. No:4-11 Mecidiye-
köy-İstanbul
T: +90212 2665440 F: +90212 2664991 www.si-
ta.com.tr

TETRA İletişim Hizmetleri Ltd. Şti.
Halaskargazi cad. Sait Kuran İş Merkezi No:301-5 Şiş-
li-İstanbul
T: +90212 219 96 76 F: +90212 23133 37

Reklam
MESAM
Sıracevizler cad. Esen sok. Saruhan Plaza No:6 Kat:6
34381 Bomonti / Şişli / İstanbul
T: +90 212 296 99 10 (pbx) F: +90 212 296 99 24-26
www.mesam.org.tr

Yayın Türü: Yayın Süreli Yayın. 2 ayda bir çıkar
Vizyon dergisi MESAM üyelerine ücretsiz olarak gön-
derilir. Yazılarda ileri sürülen görüşlerin sorumluluğu
yazarlarına aittir. Dergiden kaynak gösterilmek koşu-
luyla alıntı yapılabilir.

İÇİNDEKİLER

Zülfü Livaneli:
35. müzik
yılı
kutladı

12 26

CISAC VE BI-
EM:
mesam ve msg
birleşmeli

Müzeyyen
Senar
şarkılara
ruhunu
katan diva

30 38

Ali Kocatepe
klasikleşmiş
şarkıların
altındaki
imza

Burhan Öçal:
Maço bir
karakterim
yok, tipim öyle

42 46

Bob Dylan
65 senedir
susmayan
direniş

Babylon
En iyi
konser
mekânı

56 60

Selahattin İçli
Ünlü müzik
adamını
anıyoruz

mesam 2007 tarifeleri duyuruldu

Yasal düzenleme uyarınca tarifelerini bir sonraki takvim yılında geçerli olmak üzere; 9. ayda belirlemek ve duyurmak durumunda olan müzik alanındaki meslek birlikleri, 2007 tarifelerini bu yıl tüm meslek birlikleri olarak ortak bir çalışma yaparak belirlediler.

Tarife kriterlerinin paralel olması ve sektörde hakkaniyetli bir şekilde telif haklarının takip edilebilmesi amacıyla tarife çalışmalarında bir araya gelen meslek birlikleri bir ilke imza atmış oldular. MESAM-MSG-MÜYAP-MÜYORBİR'in katılımı ile gerçekleşen toplantılarda öncelikle müzik kullanıcılarına uygulanacak tarifelerin kriterleri ve bazıları aynı hale getirilmiş ve uluslararası alanda eser sahipleri ile bağlantılı hak sahiplerinin oranları tarifelere yansıtılmıştır.

Bu çalışmanın sonucunda, meslek birliklerinin telif hakkı takip faaliyetlerinde koordinasyon sağlanmıştır. Ayrıca müzik kullanıcılarının, her meslek birliği ile farklı kriterler üzerinden sözleşme yapmaktan doğan karşı argümanları geçerliliğini yitirmiştir.

Bu çalışma sonrasında oluşan MESAM tarifeleri 29 Eylül 2006 Cuma günü Posta Gazetesi'nde yayınlanarak, taraflara duyurulmuştur.

en çok telif ödeyen organizasyon firmaları

2006 yılında gerçekleştirdikleri konser vb. etkinlikler için en çok telif ödeyen ilk 10 organizasyon firması sırasıyla aşağıdaki gibidir.

- 1- BEŞİKTAŞ KÜLTÜR MERKEZİ
- 2- İŞ SANAT
- 3- POZİTİF
- 4- POZİTİF/BABYLON
- 5- MEDUSA HALKLA İLİŞKİLER
- 6- ENKA VAKFI
- 7- BÜMED
- 8- KOD MÜZİK
- 9- İF İSTANBUL
- 10- BOYACIKÖY KİLİSESİ VAKFI

sıdika su aramızdan ayrıldı

Ruhi Su Kültür ve Sanat Vakfı'nın kurucusu ve yönetim kurulu başkanı, halk müziğinin büyük ismi Ruhi Su'nun eşi Sıdika Su geçirdiği kalp krizi sonucu 18 Ekim sabahı yaşamını yitirdi. Sıdika Su, 83 yaşındaydı. Ankara Üniversitesi'nde felsefe öğrenimi gören Sıdika Su, üniversite yıllarında Ruhi Su ile tanıştı. Su, genç bir üniversiteli olarak Ruhi Su ile birlikte TKP'ye üye oldu. Ancak her ikisi de 1952 TKP Tevkifatı sırasında Ankara'da tutuklandı. Hapishanedeyken Ruhi Su ile evlendiler. Nikâh, ikisi de kelepçeliyken kıyıldı, şahitleri Behice Boran ile Nevzat Hatko'ydu.

Sıdika Su, Ruhi Su'nun öldüğü 1985'ten sonra eşinin bütün ses kayıtlarını, arşivlerini özenle düzenlemişti.

aramızdan ayrılanlar

Ali Erköse	02.05.1926 - 06.09.2006
Sıdika Su	1923 - 18.10.2006
Mehmet Talat Kurter	21.06.1946 - 20.10.2006
İsmail Selahattin İçli	06.10.1923 - 14.10.2006

mesam, twinning projesi seminerine katıldı

T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından 4-8 Eylül 2006 tarihleri arasında Ankara'da düzenlenen, Twinning (Eşleştirme) Eğitim Semineri'ne MESAM'ı temsilen Lisanslama ve Dağıtım Direktörü Ş. Bülent Eröz, Ankara Bölge Sorumlusu Fatma Çerçi ve Av. Belgin Yılmaz katıldı. Twinning (Eşleştirme) Projesi, Avrupa Komisyonu'nun, Avrupa Birliği'nin genişlemesine hazırlık kapsamında 1998'de başlattığı bir girişimdir. Proje, aday ülkelerin Avrupa Birliği'nin gelecekteki üye ülkeleri olarak, Topluluk Mevzuatı'nı uygulayabilmeleri için gerekli idari ve hukuki kapasitelerini güçlendirmelerine destek olmak için hedeflenen idari işbirliği için tasarlanmıştır.

PROJENİN AMAÇLARI

Kültür Bakanlığı nezdinde Mayıs 2006'da başlayıp Kasım 2007'de bitecek olan projenin amaçları:

- Telif Hakları ve Sinema Müdürlüğü'nün, yasal, idari ve kurumsal kapasitesinin, AB Fikri Mülkiyet Hakları sisteminin kuralları ve uygulamalarına uyacak şekilde güçlendirilmesi,
- Mevcut yasal ortamın incelenmesi ve daha fazla uyum için katkıda bulunulması suretiyle geliştirilmesi,
- Fikri mülkiyet hakları ile ilgili kurumlar arasındaki koordinasyon ve işbirliğinin artırılması,
- Kamuoyu bilincini artırma faaliyetlerine yönelik güçlü stratejiler oluşturarak, fikri mülkiyetin daha etkin ko-

runmasının sağlanmasıdır.

Bu çerçevede gerçekleştirilen seminere konuşmacı olarak Mrs. Tarja Koskinen-Olsson (IFRRO- Uluslararası Çoğaltma Hakları Organizasyonları Federasyonu Onursal Başkanı), Mr. Serafim Tsoukos (Yunan Fotoğrafçılar Meslek Birliği Phoebus avukatı) ve Dr. Ioannis Kikkis (Kültür Bakanlığı Twinning Projesi Koordinatörü) katılmışlardır. Ayrıca, Telif Hakları ve Sinema Genel Müdürü Selahattin Ertaş ile Kültür Bakanlığı uzmanları ile MSG, MÜ-YAP, MÜYOR-BİR, İLESAM, GESAM, SESAM, SETEM, RATEM, FİYAB ve SES-BİR'den temsilciler katılmıştır.

TEMEL KONULAR

Seminerde ele alınan temel konular şöyle sıralanabilir; güncel AB direktiflerinde ve diğer hukuki araçlarda şahsi ve toplu hak yönetimi, meslek birliklerinin "İyi Yönetimi", dijital ortamda hakların yönetimi, şahsi kopyalamadan telif ücreti alınması, kablolu yeniden iletim haklarının yönetimi, hiçbir meslek birliğine üye olmayanların durumu, anonim yada sahibine ulaşılamayan eserlerin durumu, görsel sanat eserlerinin yönetimi, telif hakkı ve bağlantılı hakların yönetimi, AB Uygulama Direktifi 2004/48, Türkiye'deki meslek birliklerinin tanıtımı, Türk yasalarında eşleştirme için yapılması gerekenlere yönelik ön çalışmalar ve çalışma gruplarının oluşturulması.

replikas'ın film müzikleri albümü müzik marketlerde

Replikas'ın "Maruf" ve "İki Genç Kız" filmine yaptıkları müziklerin yer aldığı "Film Müzikleri" albümü 18 Ekim'de müzik marketlerde yerini aldı.. Replikas'ın Serdar Akar ile Yeni Sinemacılar'ın Maruf ve Kutluğ Ataman'ın "İki Genç Kız" isimli sıra dışı filmlerine yaptığı sıra dışı müzikler "Film Müzikleri" albümünde biraraya geliyor. Albüm, ülkemizde film müziği adı altında bildiğimiz tüm kalıpları yerle bir ediyor.

otellerde müzik kullanımını tespitleri yapıldı

MESAM-MSG-MÜYAP-MÜYORBİR tarafından umumi mahaller kapsamında, 2006 turizm sezonunda mahkeme kanalıyla otellerde müzik kullanımını tespitleri gerçekleştirildi. Meslek Birliğimizin karşılıklı diyalog yoluyla anlaşma sağlanması yaklaşımına karşın, müzik eserlerini izinsiz olarak kullanmaya devam eden kamuya açık mahaller için hukuki yaptırımların uygulanması sağlanacak. Bu çalışmada öncelikle müziğin elzem olarak kullanıldığı mahallerden "otellere" yer verilmektedir. Dört meslek birliği arasında paylaşılan coğrafi bölgelerden; MESAM-Antalya Bölgesi, MSG-İstanbul, MÜYAP ve MÜYOBİR-

Muğla ve Adana Bölgelerinde mahkeme kanalı ile tespitlerini yapmıştır. Tespit yapılan tüm otellerde müzik kullanımının gerçekleştiği görülmektedir. Otellerin telif sorunu nedeniyle müzik yayını yapamadıkları yönünde beyanlarının da asılsız olduğu mahkeme kanalıyla resmi olarak tespit edilmektedir. Yapılan tespitler sonucunda Birliğimiz ile sözleşme imzalamadan izinsiz olarak müzik kullanmaya devam eden mahallere meslek birliklerinin ortak imzası ile sözleşme imzalamak üzere çağrıda bulunulacak, bu çağrıyı kabul etmeyen otellere de meslek birlikleri yaptıkları tespitlere göre dava açacaklardır.

cat stevens, ingiltere'nin en iyi şarkı sözü yazarı

Cat Stevens adıyla 1970'lerde üne kavuşan ve müslüman olduktan sonra Yusuf İslam adını alan İngiliz şarkıcı, İngiltere'de bu yıl da yılın en iyi şarkı sözü yazarı seçildi. Yusuf İslam'a ödülü Amerikan Besteciler, Yazarlar ve Yayıncılar Derneğinin (ASCAP) yıllık İngiltere ödülleri töreninde verildi. Yusuf İslam, geçen yıl da aynı ödülü almıştı. Yusuf İslam'ın, "First Cut is the Deepest" adlı şarkısı, geçen yıl ASCAP'ın en iyiler liste-

sinde yerini almıştı. ASCAP yılın en iyi şarkısı ödülü ise Coldplay'in "Speed of Sound" (Sesin Hızı) adlı şarkısına verildi. Ödül alan diğer şarkı ve şarkıcılar arasında, "Back in Black" ve "You Shook Me All Night Long" adlı şarkılarıyla AC/DC, "Thank You" ve "White Flag" adlı şarkılarıyla Dido, "I Still Haven't Found What I'm Looking For" ve "Vertigo" adlı şarkılarıyla U2, "Forever and For Always" ve "You're Still the One" adlı şarkılarıyla Shania Twain bulunuyor.

fikret kızıllok 'international sad hits' albümünde

Asyalı dört sanatçının eserlerinden oluşan 'International Sad Hits' albümünde Fikret Kızılok'un dört eserine yer verildi. ABD'de yayınlanan albümde Fikret Kızılok'un ve diğer sanatçılar Kim Doo Soo, Tomokawa Kazuki ve Mikami Kan'ın biyografileri, fotoğrafları ve şarkı sözlerinin İngilizce tercümelemeleri yer alıyor. Albümdeki Fikret Kızılok şarkıları: Yeter Ki, Güzel Ne Güzel Olmuşsun, Farketmeden, Ben Anadolu'yum.

yeni safiye ayla'lar zeki müren'ler aranıyor

Türk Eğitim Vakfı (TEV) Safiye Ayla ve Zeki Müren Ses Yarışması başladı.

Amacı, Türk Eğitim Vakfı'nın gönlü yüce başışçıları Merhume Safiye Ayla Targan ve Merhum Zeki Müren'in isimlerinin ve

hatıralarının yaşatılması, Türk Musikisine genç sesler kazandırılması olan yarışmaya başvurular 20 Ekim 2006 tarihinde sona erdi.

İkinci aşamada, ilk değerlendirme sonucu seçilen yarışmacılar, 03.Kasım.2006 tarihinde İstanbul'a davet edilerek ön jüri tarafından bu kez canlı olarak saz eşliğinde dinlenecek ve Safiye Ayla adına 6, Zeki Müren adına 6 aday belirlenecektir.

Üçüncü aşamada: Safiye Ayle ve Zeki Müren adlarına seçilen altışar aday, 11 Aralık 2006 tarihinde, İstanbul Lütfi Kırdar Kongre Merkezi Anadolu Salonunda halk önünde yarışacaklar. Final Jürisi tarafından yapılacak değerlendirme sonucu, her iki dalda finalistlere aşağıda belirtilen ödüller verilecek.

ÖDÜLLER:

Final yarışması sonucu yarışmacılara aldıkları derecelere göre aşağıdaki ödüller ve TEV şartlarına uygun olan kon-

servatuar öğrencilerine lisans ve yüksek lisans bursları verilecektir. (Safiye Ayla ve Zeki Müren dalları için ayrı ayrı)

Birincilere: 7.000 YTL + Plaket

İkincilere: 5.000 YTL + Plaket

Üçüncülere: 3.000 YTL + Plaket

Dördüncü, beşinci ve altıncılara: 1.000 YTL + Plaket

Jürinin değerlendirmesinde katılan yarışmacıların ses güzelliği, yorumu, diksiyonu, üslup ve tavrı, seçilen eserin zorluk derecesi ve ses genişliği gibi kriterler dikkate alınacaktır. Son iki aşamaya İstanbul dışından katılacak yarışmacıların, İstanbul'a gidiş-dönüş, yol (otobüs-tren) ücretleri ve İstanbul'daki konaklama-yemek bedelleri TEV tarafından karşılanacaktır.

Başvuruların gönderileceği adres:

Türk Eğitim Vakfı Genel Müdürlüğü

Büyükdere Cad. TEV-Kocabaş İşhanı No: 111

Gayrettepe 34349 İSTANBUL

www.tev.org.tr

Tel: 0212 217 5858 (Pbx)

Tel: 0212-217 6868 (Direkt)

e posta: osimav@tev.org.tr

neşet ertaş korsandan yana dertli

Ramazan etkinlikleri kapsamında Bolu'ya konser vermek için gelen Türk Halk Müziği sanatçısı Neşet Ertaş bir basın toplantısı düzenleyerek, eserlerinin korsan olarak çoğaltılması ve satılması ile ilgili büyük dert yaşadığını bildirdi. Neşet Ertaş, 50 yıldır, sevenlerine, iki yılda bir yeni türkülerden oluşan albümler verdiğini belirterek, "Son kasetimi bundan üç yıl önce çıkarttım. Her iki senede bir yeni türkülerden oluşan bir kaset veriyordum. Bu sene veremedim. Nedeni korsanlar. Kaset yapan firmalar satış yapamadığı için yüzde 70-80 durdular. Üretim yapmıyorlar. Bunun nedeni de emeğinin karşılığını alamadıklarından. Kasetim bunun için gecikti." dedi.

İnternette en çok indirilen şarkılar (kaynak Powerclub)

Şarkı	Albüm	sanatçı
1. Mehter Marşı	Efsane Yıldızlar 15	Hakan Peker
2. Çakkıdı	Festival	Kenan Doğulu
3. Aman	Aman	Eylem
4. Afedersin	Kusursuz 19 Cd - 1	Demet Akalın
5. Baş Harfi Ben	Festival	Kenan Doğulu
6. Lay La Lay Lalay	Gülben Ergen	Gülben Ergen
7. İhlamlar Altında	Nazar Boncuğu	İntizar
8. Gitme	Mesafe	Serdar Ortaç
9. Dansöz	Mesafe	Serdar Ortaç
10. Sarı Laleler	Agu	M.F.Ö.
11. Gönül Yarası	Gönül Yarası	Rafet El Roman
12. Yalnızlık	Gülben Ergen	Gülben Ergen
13. Peri	Tek Taşımı Kendim Aldım	Nil Karaibrahimgil
14. Yastayım	Ferhat Göçer	Ferhat Göçer
15. Yürü Yüreğim	Yürü Yüreğim	Gökhan Tepe
16. Karpuz Kestim - Geli Geli Ver Gel Y...	Salla Bidenem Salla	Ankaralı Namık
17. Benim İçin Üzülme	Son Dans	Funda Arar
18. Sor	Mesafe	Serdar Ortaç
19. Yüzsüz Yürek	Festival	Kenan Doğulu
20. 4 In The Morning (Mogo Ego)	You're My Music	Natalia

selim sesler'den anadolu düğünlerine davet

Selim Sesler'in "Oğlan Bizim Kız Bizim" albümü 3 Ekim'de piyasaya çıktı... Keşan'ın İbriktepe köyünden klarnetle çıkarak Trakyalı Romanların müziğini dünyaya tanıtan, The Guardian gazetesinin "Klarnetin Coltrane'i" diye nitelendirdiği Selim Sesler, öyküsünü Türkiye'nin düğünlerini anlatarak sürdürüyor. Fatih Akın'ın bol ödüllü filmi Duvara Karşı ile geniş kitlelere ulaşan, İstanbul Hatırası filminde kendi hikayesine yolculuk yapan Selim Sesler, "Oğlan Bizim Kız Bizim'de dinleyenleri düğünlerin hüznü ve coşkuyu birarada barındıran atmosferine sürüklüyor.

avrupa birliği'ndeki dijital müzik satışları patlamanın eşiğinde

Avrupa Birliği müzik endüstrisinde, dijital satışlardaki artış yıl bazında %100'ün üzerinde seyrediyor. 2004 yılında sadece 21 milyon 'da kalan Avrupalılar, bu yıl 279 milyonluk müzik indirdiler. Bu rakamın 2008'de 1 milyar Avro'yu aşacağı, 2011'de ise 3,9 milyar Avro'ya ulaşacağı tahmin ediliyor (Kaynak: Forrester Research, ABD). Temkinli bir kurum olan IFPI (International Federation of Music Industry – Uluslararası Müzik Endüstrisi Federasyonu) bile 2010 yılı için 2,5 milyar Avro'nun üzerinde bir satış beklemekte.

Bunun ne anlama geldiğini ifade etmek için, önümüzdeki beş yılda AB'de satılan üç şarkıdan birinin web üzerinden satılacağını söylememiz yeterli olacaktır.

Dijital müzik Çin, Hindistan, Latin Amerika veya Afrika gibi pazarlar için henüz uzak görünürken, ABD bu alanda öncülüğü elde tutuyor: geçen yıl ABD'de tüm single satışlarının %99'u ve tüm satışların %9'u dijital alanda gerçekleşti. AB içinde İtalya, İngiltere, Almanya ve Fransa itici güç vazifesi görüyor. İtalyanlar tüm single'ların

%76'sını ve tüm müziğin %4'ünü dijital olarak indiriyor. Avrupa'nın en büyük pazarları İngiltere, Almanya ve Fransa'da single'larda %45 toplamda %3 civarında dijital satış söz konusu. Batı Avrupa'nın kalan ülkeleri de yakından takipteler.

AB'nin yeni üyelerinde ise henüz bu alanda ciddi bir artış gözlenmiyor. Az sayıda evde geniş bant internet bağlantısı bulunması ve kişi başına gelirin düşük olması dijital müzikçaların, MP3 aygıtlarının ve üçüncü kuşak cep telefonlarının fazla rağbet görmemesine yol açıyor. Fakat dinamik ekonomilerinin yanı sıra, bu ülkelere yönelecek olan büyük AB yatırımları sonucunda, bu ülkelerde de "ciddi büyümelerin" yaşanması

kaçınılmaz görülüyor.

Dijital satışlardan aslan payını plak şirketleri alıyor: kazanılan her 1 Avro'nun 0,60 Avro'su plak şirketlerine, 0,25 Avro'su banka işlemleri ve vergilere, 0,10 Avro'su sanatçılara ve geri kalanı Apple ve Vodafone gibi yeni jenerasyon yayın şirketlerine gidiyor.

dondurmam gaymak oscar'a gidiyor

Müziklerini Baba Zula'nın yaptığı Dondurmam Gaymak Türkiye'nin Oscar adayı oldu. Yüksel Aksu'nun yönettiği film daha önce İstanbul Film Festivali'nde Jüri Özel Ödülü, Adana Altın Koza Film Festivali'nde Jüri Özel Ödülü ve Halk Jürisi Ödülünü almıştı. Müziklerini

Baba Zula'nın yaptığı Dondurmam Gaymak Türkiye'nin Oscar adayı oldu. Yüksel Aksu'nun yönettiği film daha önce İstanbul Film Festivali'nde Jüri Özel Ödülü, Adana Altın Koza Film Festivali'nde Jüri Özel Ödülü ve Halk Jürisi Ödülünü almıştı.

takva'ya en iyi film müziği ödülü

Takva Altın Portakal Film Festivali'nde bir çok dalda ödül aldı. En İyi Müzik ödülüne Takva'ya yaptığı müziklerle Gökçe Akçelik sahip oldu. Prömiyerini yaptığı Toronto Film Festivali'nden ödülle dönen Takva, Berlin Film Festivali'nde de gösterilecek. Takva Altın Portakal

Film Festivali'nde bir çok dalda ödül aldı. En İyi Müzik ödülüne Takva'ya yaptığı müziklerle Gökçe Akçelik sahip oldu. Prömiyerini yaptığı Toronto Film Festivali'nden ödülle dönen Takva, Berlin Film Festivali'nde de gösterilecek.

ingiliz hak sahipleri dijital satış oranlarında anlaştı

İngiliz bestecilerin, söz yazarlarının ve müzik editörlerinin çoğu, dijital satışlardan kaynaklanan teliflerin dağıtım oranları konusunda sunulan teklifi kabul etti. Söz konusu teklif, halen Telif Mahkemesinde şarkı indirmelerle ilgili süren dava kapsamında yapıldı. Üç yıllık anlaşmanın tarafları, MCPS-PRS İttifakı (söz yazarları, besteciler ve müzik editörlerini temsilen), British Phonographic Institute (BPI – Britanya Fonogram Enstitüsü), Apple iTunes ve İngiliz mobil ağ operatörleri O2, Orange, T-Mobile ve Vodafone. Yeni anlaşmaya göre besteciler, söz yazarları ve müzik editörleri gelirin yüzde sekizine sahip olacaklar. BPI'dan konuyla ilgili olarak yapılan açıklamada, "Tarafların kabul ettiği bu anlaşma, yasal dijital müzik pazarındaki büyümeyi destekleyecektir" denildi.

34 MİLYON BİRİMLİK SATIŞ

İngiliz dijital müzik pazarı, OUCC (Official UK Charts Company) verilerine göre bu yıl gerçekleşen 34 milyon birimlik satışıyla (bu rakam ilk dokuz ay rakamı olmasına rağmen 2005 rakamını geçmiş durumda) Avrupa'nın en büyük pazarı durumunda.

Öte yandan İngiliz Telif Mahkemesinin MCPS-PRS ittifakı ile geri kalan hak sahipleri kadar, mobil ağ operatörleriyle iTunes arasındaki anlaşmazlıkları da ele almaya devam edeceği belirtiliyor.

eDonkey ağı kapandı...

Geçen ay, WinMX paylaşım ağının sahipleri tarafından kapatılmasından sonra, eDonkey de faaliyet yaşamına son verdi. RIAA (Recording Industry Association of America – Amerikan Kayıt Endü-

trisi Birliği" ile anlaşarak, 30 milyon \$ ödeyip birliği açtığı davadan vazgeçiren eDonkey yöneticileri, kattıkları ağın web sitesine şöyle bir mesaj koydular: "eDonkey 2000 Ağı kapanmıştır. Eğer müzik veya film çalılıyorsanız, suç işliyorsunuz. Amerikan Yüksek Mahkemesi de dahil olmak üzere, dünyanın dört bir yanında mahkemeler, şirketlerin ve bireylerin yasadışı dosya indirme nedeniyle dava edilebilecekleri kararını verdiler. Telif hakları içeren materyalleri yasadışı bir şekilde indirdiğinizde yasal sonuçlarından kaçamazsınız".

eDonkey ağının arkasındaki şirket MetaMachine'in başkanı Sam Yagan, Grokster aleyhinde MGM'in açmış olduğu davanın gidişatına bakarak, paylaşım ağlarının faaliyete devam edemeyeceklerini, çünkü dosya paylaşımı nedeniyle telif haklarına zarar gelmediğini ispatlamak için gerekli olan hukuki harcamaların karşılanmasının imkansız hale geldiğini belirtti.

internetten yasadışı müzik indirmeye 8 bin dava

Dünyada internette yasa dışı yoldan müzik parçası indirenler aleyhinde açılan 8 binden fazla davanın sürdüğü bildirildi. Uluslararası Müzik Sanayii Federasyonunca (IFPI) yapılan açıklamaya göre, bu davalar internet kullanıcılarının telif haklarını çiğnemelerini engelleme ve onları yasal hizmetlerden

yararlanmaya teşvik etme amacını taşıyor. IFPI başkanı John Kennedy, tüketicilerin artık birkaç yıl öncesine göre çok daha kolayca yasal yoldan müzik indirebileceklerine dikkati çekerek, "Ama bazıları; sanatçıların, bestecilerin ve yapımcıların emeğine saygısızlık yaparak hala yasa dışı yoldan şarkı indirmeye devam ediyor" ifadesini kullandı.

10 2009 yılına kadar taşınabilir müzik çalarların yıllık satışı 132 milyon civarında olacak. Ancak Apple'ın 158 gr'lık beyaz canavarı o vakitlerde hâlâ dijital ses dünyasının hükümdarı olacak mı dersiniz? Fikir edinmeniz için, işte size başka yerde bulamayacağınız MP3 çalar alternatifleri...

iRiver H320

Web www.kont.com.tr

mp3 canavarları!

MP3 çalar piyasası, "Remote Solutions Personal Ju-kebox"ın konsept ürün olarak 2000 yılında pazara çıkmasından bu yana inanılmaz bir hızla büyüdü. Apple iPod piyasaya çıkana kadar en az kulaklar kadar gözlere de hitap eden ürünler pek ortalarda değildi. Karşılaştırmalarını okuyacağınız ürünler MP3 çalar piyasasının hem ses kalitesi hem de göz zevki açısından taşsız kralları.

GÖKTEN ELMA DÜŞTÜ!

iPod ile başlamazsak olmaz. Sakın mükemmel olduğunu düşündüğümden zannetmeyin. Ama şimdiye kadar üretilmiş taşınabilir müzik çalarlar arasında mükemmelenin en yakın olanlardan biridir kendileri. Hiçbir rakibi, kurnazca düşünülmüş kontrol özellikleriyle stili bu kadar iyi biraraya getirmemiştir herhalde. Özellikle ikon haline gelmiş mönü tekerleği, kullanım kolaylığı açısından yenilemez bir arayüz özelliği olarak öne çıkıyor. Yanda gördüğümüz dördüncü nesil iPod, mönü tekerleğinin çirkin mavi tonundan dolayı biraz çuvallıyor. Gözümüzün fazlaca alıştığı beyaz renge giderek daha da kalitesiz gözükmesine neden oluyor. Keşke Apple Powerbook'lardaki gibi ultra-şık alüminyum gövdeye sahip olsaymış.

WALKMAN'IN GERİSİNDE

Yine de iPod'un klasik tuşlardan mönü tekerleğine

Creative Zen Touch

Web tr.creative.com

Apple iPod

Web www.bilkom.com.tr

Sony Vaio API

Web www.sony.com.tr

Kaçınılmaz sonuç, Apple'ın en azından arayüz ve tasarımda diğer rakiplerinden bir hayli ötede olması. Hem de piyasaya çıktığı ilk günden beri! Üstelik son birkaç yıldır da üzerinde çok az değişiklik yapıyor. O muhteşem renkteki beyaz kulaklıklardan almanızı tavsiye etmek bana üzüntü verse de Apple iPod, rüya gibi bir MP3 çalar.

geçiş şimdiki kadar görülmuş en akıllıca hareket bence. Creative ve iRiver'in çok tuşlu tasarımları onun yanında sevimsiz ve biraz da rahatsız edici kalıyor. Sadece Vaio bu minimalist ve şık görünüme biraz olsun yaklaşmayı başarıyor. Vaio'nun yumuşak metalik görünümü, sağ tarafındaki pil kısmı ile biraz bozulmuş. Ama yeni arayüzü hayranlık uyandırıcı. Parmak pozisyonlarındaki değişimlere iyi cevap veriyor ve daha çok bir PC'nin mouse'unu kontrol ediyormuş gibi hissediyorsunuz.

KAÇINILMAZ SONUÇ

Vaio'nun asıl çarpıcı yönüne bir göz atalım: Cihazın yüksek çözünürlüklü ekranı albüm kapağı galerisinden istediğiniz müziği aramanıza şans tanıyor. Bu özellik başta oldukça cazip gözükse de, sadece galerideki albüm kapaklarıyla sınırlanmış olması canınızı sıkacaktır. Ama bunun yerine sanatçı, albüm adı ya da parça adıyla da arama yapabiliyorsunuz. Yalnız ID3 etiketi olmayan parçaların isimli kalışı da sinir bozucu olabilir. Bu yüzden müzik arşivinizi titiz bir şekilde organize etmezseniz, aradığınız şarkıyı bulana kadar sürekli parmağınızla klavye arasında dolaşp, parçaların dosya adlarını tek tek okumak zorunda kalırsınız. Vaio'nun eksi diğer yönü de bilgisayarla bağlantı için depolama ünitesine ihtiyaç duyması. Creative Zen Touch'ın dokunmatik arayüz paneli neredeyse iPod'un kopyası. Tek farkı yuvarlak değil de dikey olması. Ne yazık ki playbek düğmeleri küçük ve rahatsız edici. Yine de Zen Touch'dan garip bir şekilde

etkilendim. Çünkü ilginç bir tasarımı var. ayrıca 24 saatlik pil ömrü oldukça tatmin edici ve iyi bir MP3 çalar olmaktan başka iddiası da bulunmuyor. Unutmadan söyleyeyim, tüm rakipler içinde en iyi ses performansına sahip olanlardan biri! Zira ses yüksekliği ve kalite açısından iPod'un diğer markalardan daha fazla verebildiği bir şey yok. Hatta çoğu zaman Walkman'lerin gerisinde kaldığını da rahatlıkla söyleyebilirim. H20, buradaki en küçük hacimli ama en çok fonksiyona sahip MP3 çalar. Film gösterim desteği, harici pil paketi, Ogg Vorbis dosya çalma özeliği ve USB kaynaklarından dosya alma ve düzenleme fonksiyonları mevcut. Yine de parça düzenleme yazılımı yok ve halihazırda organize edilmiş büyük bir dijital müzik arşiviniz yoksa, CD'lerinizi kopyalamak ve dönüştürmek için başka bir uygulamayı kullanmak zorundasınız. Cihazın kendisi müzik araması yaparken durum daha da kötüleşiyor. Çünkü arayüzü Windows'u andıran çirkin dosyalar ve onların uzantıları ile doluyor. Kaçınılmaz sonuç, Apple'ın en azından arayüz ve tasarımda diğer rakiplerinden bir hayli ötede olması. Hem de piyasaya çıktığı ilk günden beri! Üstelik son birkaç yıldır da üzerinde çok az değişiklik yapıyor. O muhteşem renkteki beyaz kulaklıklardan almanızı tavsiye etmek bana üzüntü verse de (ses konusundaki performansı o kadar iyi değil çünkü) Apple iPod, rüya gibi bir MP3 çalar. Zaten diğer firmalar sıradan tasarım uygulamalarına devame tikleri sürece, cebimizdeki paraların Apple'ın kasasına doğru gidişi devam edecek.

ÖZELLİKLER	YAZILIM	BAĞLANTILAR	UYUMLULUK	ARTILAR	EKSİLER	SONUÇ	
iRiver H320 Multi-Codec Jukebox 20 GB 550YTL	Video gösterimi, ses kaydı, FM radyo, harici aygıt uyumlu	Yok	USB 2.0, kulaklıklar, kablolu kumanda, line-in, line-out, USB 1.1	MP3,WMA,WAV,OGG,ASF	Mükemmel ekran	USB bağlantısı için depolama ünitesine ihtiyaç var; büyük, zayıf MP3 desteği	iRiver, çirkin arayüzünü düzeltirse çok ses getiren bir cihaz olur
Sony Vaio Pocket API 20 GB 424 Avro	Dokunmatik arayüz, resim görüntüleme, kablolu kumanda	Sony SonicStage (MP3 desteği için internet güncellemesi gerekiyor)	USB 2.0 ve depolama ünitesi üzerinden güç kaynağı	Atrac3, Atrac3 plus, MP3 (online şirket yazılımı güncellemesi ile birlikte)	Bir sürü aksesuar; hiçbir sürücü ya da uygulamaya ihtiyaç yok	Sevimsiz arayüz ve kontroller; müzik yönetim yazılımı yok	Sony bu ürünle iPod'u yeneceğini düşünüyorsa yanılıyor
Apple iPod 20 GB 462YTL	Kulaklıklar, USB 2.0 ve Firewire kablolar	iTunesPC/Mac	USB 2.0 için depolama ünitesi bağlantısı, Firewire, kulaklık kablolu kumanda	AAC, MP3,WAV,AIFF	En şık görünüm ve arayüz	Pil ömrü ve ses kalitesinin geliştirilmeye gereksinimi var	Rakip firmalar uyanın! Testin galibi iPod!
Creative Zen Touch 20GB 494YTL	Dikey dokunmatik tuş, kulaklıklar	Creative MediaSource	USB 2.0, kulaklıklar, kablolu kumanda, güç kaynağı MP3,WMA,WAV		Çok iyi ses kalitesine sahip, mükemmel pil ömrü	iPod kopyası, düğmeleri çok küçük	Ses kalitesi iPod'tan daha iyi

Söyleşi: Taner Koçak / Esra Okutan
Fotoğraf: Sinan Kesgin

Müzikte 35. yılını , sanatçı dostları ve dinleyicilerinin katıldığı bir gecede coşkuyla kutlayan Zülfü Livaneli 'Efsane Konserler' adlı konser albümüyle de şu günlerde gündemde. Son yıllarda edebiyat alanında kendisinden söz ettiren çok yönlü sanatçıyla, darbeler, sıra özlemi, acılar ve mutlulukla örülü 35 yılı konuştuk...

ülkenin harcına katılan şarkıları ve zülfü livaneli... en çok âşık müziğinden etkilendim

Memur – asker yetiştiren bir ailenin çocuğu olarak Konya'da doğdunuz. Nasıl oldu da sanatçı oldunuz?

Benim için de çizilen yol Osmanlı subayı olan büyük dedelerden, hakimlerden geçen bir yoldu. Ailem beni çok yönlü yetiştirdi. Hem Ankara'da Maarif Koleji'ne gönderdiler hem halkla bağımı koparmayayım diye saz öğrenmemi istediler. Ama bizim kuşağın hayatını darbeler değiştirdi. 12 Mart darbesi olmasaydı ve Türkiye'de okuyan yazan herkesle uğraşılmasaydı ben de belki müzik tarafımı hiç öne çıkarmayacaktım. Bir yayınevim vardı ve kendi yazdığım kitapları yayınlamak istiyordum. Fakat 12 Mart dönemi öyle bir hışımla geçti ki üzerimizden, müzik tarafı öne çıkmaya başladı. Ben de hep şu duygu içinde yaşadım: 'Tamam ben şimdi bu müziği yapayım. Sonra sıra kitaplarımı yazmaya gelecek.' Gerçi biraz uzun sürdü. Ama benim yaptığım müzik de, hep müzikle edebiyat arasında durdu. Şiir yazdım, besteledim, dünya ve çağdaş şiirin en güzel örneklerinden besteler yaptım.

Müziyen olmanızı 12 Mart'a borçluyuz yani.

Bizimki gibi ülkelerde böyle şeyler olur. Yaşar Kemal "Hapishaneler Türk edebiyatçıların okuludur" der. Baksanıza

Kemal Tahir, Aziz Nesin, Orhan Kemal, Yaşar Kemal, Nazım Hikmet, Fazıl Hüsni Dağlarca, Rifat Ilgaz... 12 Mart'ta beni de konuk ettiler, Yıldız Palas'ta...

Müziğiniz de politik içeriği olan bir müzik. Bu da baskılara neden olmadı mı?

Çok baskı gördüm. Benim müziğim politik içeriği olan bir müzikti ama militan bir müzik değildi. Doğrudan doğruya kitleleri ajite etmeye yönelik değildi. Başından beri benim inandığım sol anlayış zaten hümanizm'dir. Sol eşittir hümanizm. Benim misyonum insanlara daha iyi bir dünyanın var olduğunu hatırlatmaktır. Mesela bakın Nazım Hikmet'ten bestelediğim 'Karlı Kayın Ormanı', bir hasret şarkısıdır. Sabahattin Ali'den 'Leylim Ley' aşk şarkısıdır. Daha yumuşak ve yaşanabilir bir dünya oluşmasına gayret ettim. Ama bu da tabii farklı algılanıyordu. Türkiye'de semboller topluluğunda yaşadığımızdan, beni yıllarca yasaklamaya çalıştılar. Parçalarımın dinlendiği yurtları bastılar. Ama geçenlerde 35. yıl kutlamamda o şarkıları Ajda Pekkan, Sezen Aksu, Nükhet Duru söyledi. Dönüp sormak lazım o zaman bunu yasaklamaya çalışan insanlara: 'Ne istediniz? Ne anlıyordunuz

Başından beri benim inandığım sol anlayış hümanizmdir. Sol eşittir hümanizm. Benim misyonum insanlara daha iyi bir dünyanın var olduğunu hatırlatmak. Hiçbir zaman kitleleri ajite etmek için müzik yapmadım.

dünyadan? Niye bu ülkenin, müziğiyle, edebiyatçısıyla sanatçısıyla uğraştınız? Ve şimdi nerdesiniz? İsimleriniz hatırlanıyor mu?'

Başınızı ağrıtan bazı albümler var. Farklı kesimler bunları kullanmak istediler. O albümler sürecin dışında mıydı?

Orada da açıklama gerektiren bir durum var. Türkiye'de 12 Mart rejimi çok zalim bir rejimdi. Ve Soğuk Savaş dönemi

mindeki Türkiye'de, SSCB komşusu olan Türkiye'de, sosyal uyanış ezilmek istendi. Fransa'dan başlayan 1968 hareketinin bizde de etkileri oldu. Gençler heyecanlanıyordu. Önce üniversite öğrenci eylemleri olarak başlayan eylemler sonra sokaklara taşdı. Fransa'da De Gaulle yönetimi bunu kimse-nin burnu kanamadan çözerken, bizde çok hunhar bir şekilde çocukları asmak, kesmek, öldürmek için bahane yaptılar. Çok insan öldürüldü. Korkunç bir tahribat yapıldı. Bu ülke kendi gençliğini, delikanlılarını yok etti. Ben de bunları çok yakından yaşayan bir insanım. Yurtdışına çok acılı anılarla gittim. Gitmeden önce hapisanede yazdığım şarkılar, halkın yaktığı ağıtlar vardı. Mesela biri Deniz Gezmiş içindir: 'Nolaydım nolaydım okur yazar olaydım, Deniz mahkemeye düş-

müş avukatı ben olaydım'. Bu şarkıları, ağıtları bir araya getirdiğim albüm 1973 yılında Belçika'da 'Chants Revolutionnaires Turques' (Türk Devrim Şarkıları) adıyla çıktı. Bu albüm benim hayatımın onurlarından biridir. Hiçbir zaman Türkiye'de yasal olarak yayınlanmadı. El altından dağıtıldı ve 12 Mart'ta diktaya karşı direnişin sembolü haline geldi. O albümün Türkiye'ye girişi Süleyman Demirel başkanlığındaki bakanlar kurulu kararıyla engellenmiştir. 1973'den 2006'ya geldik hala bazı çevreler bunu bir suçmuş gibi karşıma çıkarıyor. '35 yıl önce sen niye askeri cuntanın astığı çocukları öven parçalar yaptın?' diyorlar. Ne yapsaydım cuntayı mı öven şarkılar yapsaydım? O parçalar benim onurumdur.

Müzik hayatınızı belli dönemler, belli başlıklar altında ayırabilir misiniz?

Ayırabilirim sanıyorum. 12 Mart darbesi dönemlerinde Türkiye'de yaşama olanaklarım azalmıştı. Bir takım uydurma suçlamalarla durmadan tutukluyorlardı, süreklilikli avı başlatılmıştı. Mesela bir sefer uçak kaçırma suçlamasıyla hapse girdim. Askeri savcı bana sordu 'uçacağı nasıl kaçırdınız? diye 'Yetişemedim kaçırdım' dedim. 'Böyle cevap olur mu?' dedi. 'Efendim böyle soru olursa böyle cevap da olur' dedim (Gülüyor). Tabii şimdi şaka gibi gelen şeyler o zaman çok ciddiydi, can yakan şeylerdi. Hayatımızı karartıyordu. Ben de İsveç'e gittim. Belçika'da 'Chants Revolutionnaires Turques' albümü çıktıktan sonra Ortadoğu Üniversitesi'nde okuyan kardeşim Ferhat bizi ziyaret etti. 'Abi', dedi 'Türkiye'de insanlar senin şarkılarını yürüyorlar'. Çok şaşırılmışım. El altından Türkiye'ye sokulan albümler daha iyi günleri özleyen-

1973 yılında Belçika'da 'Chants Revolutionnaires Turques' (Türk Devrim Şarkıları) adıyla çıkan albümüm benim hayatımın onurlarından biridir. Hiçbir zaman Türkiye'de yasal olarak yayınlanmadı. El altından dağıtıldı ve 12 Mart'ta diktaya karşı direnişin sembolü haline geldi. Hala bazı çevreler bunu bir suç gibi önüne çıkarıyorlar.

Sazın yanına başka bir enstrüman koymak burada ihanet kabul edilirdi. Sazın yanına flüt koyduğumda 'bak işte burjuva adeti' diyorlardı. Türkiye'de müzik yapmanın karşısındaki tek engel devlet baskısı değildir.

lerin sesi oldu. Sonra Türkiye'de 'Merhaba' albümü, 1978'de Nazım şiirlerinden oluşan 'Nazım Türküsü' yayınlandı. 'Nazım Türküsü' Türkiye'deki çoğunluk için ilk büyük çıkışım oldu. Hey Dergisi'nde 51 hafta liste başı kaldım. Sonra yıllarca kendi bestelerimi söyledim. Ardından yabancı sanatçılar benim bestelerimi söylemeye başladılar. Böylece 1984'e kadar besteciliğin ağır bastığı bir dönem oldu. 1984'de Şan Tiyatrosu konserleri yaptık. Darbelerden sonraki ilk nefes alışı. Sonra Ankara'daki 500 bin kişilik konsere kadar geldi olay.

Biçimsel olarak albümlerin nasıl farklılıkları vardı?

İlk albümümü sadece bağlama ile yapmıştım. İkinci albümüm bir bağlama ve bir flüt ile, üçüncüsünü bir bağlama, bir flüt, bir kontbasla, dördüncüsü, 'Nazım Türküsü'nü yerli sazlar grubu ve büyük bir orkestra ile yaptım. Ama hep önce tarzım yadırganıp sonra sevildi. Bizim solcularımız bu konuda çok tutucudur. Sazın yanına başka enstrüman koymak ihanet gibidir. Sazın yanına bir flüt koyduğumda 'bak işte burjuva adeti' diyorlardı. Ben büyük mücadelelerle bunları kabul ettirdim. Sonra Theodorakis'le ve diğer yabancı sanatçılarla tanıştıkça çok sesli müziğe yöneldim. Türkiye'de müzik yapmanın karşısındaki tek engel devlet baskısı değildi, ön yargıları aşmak da büyük mücadele gerektirdi. Sonra bir başka ön yargı çıktı. 'Bu solcu, solak işler bunlar' dediler. Asker, devlet bunlardan hoşlanmaz deyip oto sansür uyguladılar.

Hiç değiştirmeseydim müziğimi, hiç arayışlarda bulunmasaydım, hep o 1973'te çıkan plağı tekrarlasaydım, herhalde şimdi konuşmuyor olurduk sizinle. Bir de tabii besteler yaşıyor. Hiçbir zaman kendimi ses sanatçısı olarak görmedim. Bestelerim olmasa söylemezdim. Kendime halkın önündeki bir figür olarak baktığım zaman 70'lerin 80'lerin hatta 90'ların bir kısmının iz düşümü olduğumu düşünüyorum. Ama artık 2000'lerde bu böyle değil. Olamaz da. Bizim kuşak 60'ını geçti. Ama mesela yine bizim kuşaktan Bob Dylan Vietnam Savaşı'na muhaliflerin sesiydi, hala aktif. Yeni albümü Amerika'da bir numara.

Konserlerinize gelen genç kuşak da şarklarınızı ezbere biliyor. Bunu neye bağlıyorsunuz?

Konserlerime çok değişik yaş ve insan gruplarından insanlar geliyor. Yaşlı insanlar torunlarıyla geliyorlar. Sosyal statü farkları da göze çarpıyor. Ama genç kuşakların bu şarkıları taşıması beni de çok şaşırtıyor. O darbe dönemlerini yaşamış insanlar konserlere nostalji duygusuyla geliyor olabilirler. Gençlerin gelmesini ise şöyle yorumluyorum. Daha doğrusu bunlar bilinemez şeyler. Binlerce parametresi var. Ama sezgilerimle anlıyorum ki o besteleri şimdi yapıp çıksaydım bu şarkılar günümüzde dinleyici ile buluşamazdı. Ama bir dönemin Türkiye'sinin çok önemli şarkıları olduğu için, milyonlarca insanın hayatını etkilediği için, ülkenin mirası olduğu için dinleniyor. Ülkenin harcına karışmış şarkılar bunlar. Öyle ki 'Leylim Ley' gibi halk müziğine yakın olanları anonim zannediliyor.

1970'lerden 2001'e kadar yoğun bir üretim var. 2001 – 2005 arasında bir durgunluk dönemi mevcut. Bu edebiyatla mı yoksa siyasetle mi ilgilendiğinizden ötürü?

Siyaset yüzünden değil. Siyaset sevmeden yaptığım bir iş olduğu için pek etkilemi-

yor. Ama bu dönem edebiyata yoğunlaştığım bir dönem. "Engerek'in Gözlerindeki Kamaşma", "Bir Kedi, Bir Adam, Bir Ölüm", "Mutluluk", "Leyla'nın Evi". Albümlerin yerine bu sefer her sene bir kitap çıkartmaya başladım. Her insanın içinde bir şarkı vardır, benim de içimde bir şarkı vardı ve onu insanlarla paylaştım. Ama edebiyatta daha anlatacak hikayeler var.

16 Şarkılarımın her yaşta insan tarafından dinlenmesini, bir dönemin

Türkiye'sinin çok önemli şarkıları olmalarına, milyonlarca insanın hayatını etkilemelerine bağlıyorum. Ülkenin mirası olduğu için şimdiki nesil tarafından da dinleniyor. Ülkenin harcına katılmış şarkılar bunlar.

Filmlerinizi, kitaplarınızı ve müziğinizi ülke sınırlarını aştı. Bu sizin de bir dönem yurt dışında yaşamanızdan mı ileri geliyor, bu toprakları çok iyi tanımanızdan mı?

Bence ikincisi. Theodorakis 35. yılım için gönderdiği mesajda: "Türk halkının ruhunu yansıttığın besteler" diyor. Şarkılar halkın ruhu yakalanabiliyorsa eğer evrenselidir. Ama maden çıkarır gibi oraya kadar inmeniz lazım. Buradan çıkan özgün bir şey vermelisiniz dünyaya. Ama folklor değil bu bahsettiğim, daha çağdaş bir yaratı. Benim üzerimdeki en büyük müzikal etki aşık müziğidir. Orta Asya kökenli aşık müziği beş tonlu, yani pentatonik bir müziktir. Dünya halk müziklerinin ortak bir özelliği pentatonik olmalarıdır. İrlanda şarkılarından blues müziğine kadar. O yüzden Aşık Veysel ile Amerikan folk müziğinin önde gelen isimlerinden Woody Guthrie arasında büyük bir fark yoktur. Hatta ikisinin de birbirine çok benzeyen iki fotoğrafını buldum. İkisi de toprağa oturmuş. Birinin elinde gitar, birinin elinde saz, ikisinin kafasında da şapka, ikisinin ağzında da bir pipo. Sanki kardeş gibiler. Şarkılarının sözleri de benziyor. Böyle baktığınızda dünyaya doğru bakıyorsunuz demektir. Ama Amerika deyince aklınıza sadece Hollywood ve Madonna geliyorsa doğru algılayamıyorsunuz, sadece kitle kültürünün etkisi altında sanata bakıyorsunuz demektir. Ama halkların ruhunu anlamaya çalıştığınızda, bu evrensel bakıştır.

Şimdi edebiyatta da aynı şey oluyor değil mi? 'Mutluluk' adlı romanınız 'Deliverance' adıyla Fransa'da yayımlandı ve ayın kitabı seçildi...

'Mutluluk' hem yerli hem evrensel bir roman. Pa-

ris'te bunalan entelektüel çevre ile Cihangir'de bunalan entelektüel çevre arasında büyük bir fark yok. Ama Türkiye'nin değişik renkleri, değişik boyutlar var. Bunları anlattığınız zaman farklılaşıyor. Sadece Fransa'da değil. Şimdi Amerika'da da çok büyük reklam ve promosyon kampanyasıyla çıkıyor. Bu büyük yayınevi kitaba (Orada 'Bliss' adıyla çıkıyor) bütün gücünü yatırmış durumda.

İsveç'te mülteci hayatı yaşadınız. Bu nasıl bir duygu? Yıllarca orada yaşamanıza rağmen İsveç pasaportu almadınız. Neden?

Mültecilik yarı ölüm gibi bir şeydir. Sizin benliğinize, tarihinize, kültürünüze hiç aldırmayan bir toplumun içine giriyorsunuz. İster istemez bu sizin yurtseverliğinizi körüklüyor. Hatta dikkat etmeyen birçok kişi yurtdışında şoven olur. Sıla hasreti çok acı bir duygudur.

Benim bu pasaport hikayelerime gelince; 12 Mart benim yaşama olanaklarımı yok edince o dönemde pasaportum olmadığı için sahte bir pasaport çıkarttım. Politik mahkumlarla

dayanışma grupları vardı. O gruplardan biri

bana sahte pasaport temin etti. Mehmet Ali Basmacı adıyla ilk defa

Sirkeci'den yurtdışına çıktım.

İsveç'te politik mülteci olunca

Birleşmiş Milletler'in en

düşük seviyeli pasaportunu

aldım. Öyle bir pasaport ki

hiçbir yere çıkamazsınız.

Bu soluk

mavi pasaport,

ikinci pasaportum

oldu.

o l d u .

o l d u .

o l d u .

o l d u .

o l d u .

o l d u .

o l d u .

o l d u .

o l d u .

o l d u .

o l d u .

o l d u .

o l d u .

Üçüncü pasaportum 1974 affından sonra aldığım Türk pasaportuydu. 1996 yılından sonra UNESCO bana Birleşmiş Milletler'in en yüksek düzey kırmızı pasaportunu verdi. Genel sekreterin imzasını barındıran ve dokunulmazlıkları olan bir pasaport. Meclise girince Türkiye Cumhuriyeti'nin kırmızı pasaportunu aldım. Yani en düşükten en yükseğe doğru değişti pasaportlarım. Aman ya tersi olsaydı! (gülüyor)

35 yılınız büyük bir konserle kutlandı... Çok anlamlı bir gece olmuş olmalı sizin için...

Arada açıklamam gereken bir şey var. 1971 yılında darbeden sonra İstanbul'a geldim. O sırada Sayan Plak Barış Manço'nun 'Dağlar Dağlar' albümünü ve Şenay'ın 'Sev Kardeşim' adlı plağını yayınlamıştı. Çok satıyorlardı. Bu plak şirketine ben de müstehar adla (Ozanoğlu) iki 45'lik yaptım. İlk stüdyoya girmem 1971 senesidir. Dolayısıyla tam 35 sene oldu. 35. yıl gecesini BKM düzenledi. Bana yapılan anma konseriydi. Tabii beni çok duygulandırdı. Çünkü insanın kendi mesleğindeki insanlar tarafından takdir edilmesi çok önemli. Ayrıca Türkiye'de bu kadar itilip kakılmış parçaların Türkiye'nin en büyük starlarının dilinden söylenmesi çok manidar oldu. Biz Ajda Pekkan ile 'Karlı Kayın Ormanı'nı birlikte söyledik. Nereden nereye... Fakat insanlar benim hakkımda konuşurken bir ara kendimi ölmüş gibi hissettim (Gülüyor). Bu konserle biz de bu parçaların Türkiye için ne demek olduğunu görmüş olduk. Geceye katılan arkadaşlar büyük bir özveriyle geldiler. Hangi parçayı olsa söyleriz dediler. Mesela Özcan Deniz geldi, 'Hepsini biliyorum hangisi olsa söylerim' dedi, 'Kan Çiçekleri' ile 'Memikoğlan'ı söyledi bir seferde.

Bu konser müziğe bir veda mı bir ara mı?

Ben şimdi bestelere devam etmek istiyorum ama turnelere çıkmayacağım. Özel konserler olabilir ara sıra. Gençler için de besteler yapacağım. Çünkü bestelerimi başkalarının dilinden dinlemek çok hoşuma gidiyor. Örneğin 'Sevdalı Başım'ı Ajda'dan dinlemek çok hoşuma gitti.

Diskografi

- 1973 Chants Revolutionnaires Turcs (Coodif – Belçika)**
- 1974 Otobüs (Film Müziği. Helios – İsviçre.)**
- 1975 Eşkıya Dünyaya Hükümdar Olmaz (Anatolia – İsveç)**
- 1977 Atlının Türküsü (Yankı Plak)**
- 1978 Nazım Türküsü (Şat Plak)**
- 1979 Alamanya beyleri (Türküola)**
- 1979 Merhaba**
- 1980 Günlerimiz (Balet)**
- 1980 İnce Memet Türküsü (Türküola – Almanya)**
- 1983 Ada (ART Plak)**
- 1983 Zülfü Livaneli & Maria Farantouri**
- 1984 İstanbul Konseri (ART plak)**
- 1985 Güneş Topla Benim İçin (Theodorakis ile)**
- 1986 Zor Yıllar (Göksoy)**
- 1987 Gökyüzü Herkesindir (Göksoy)**
- 1990 Crossroads (Göksoy)**
- 1992 Saat 4... Yoksun (Göksoy)**
- 1995 Neylersin (Marş Müzik)**
- 1996 Yangın Yeri (Marş Müzik)**
- 1997 Together (Mikis Theodorakis ile)**
- 1997 Yol (1983 yılında çevrilen Yol filminin müziği gecikmeli olarak Türkiye'de yayınlandı.)**
- 1998 Nefesim Nefesine (Boyut Yayın Grubu)**
- 1999 London Symphony Orchestra Plays Livaneli Unutulmayanlar 1 -2 (Müyada Müzik)**
- 2001 İlk Türküler (Ada Müzik)**
- 2005 Hayata Dair (DMC Müzik)**

Dünya halk müziklerinin ortak bir özelliği pentatonik olmalarıdır. İrlanda şarkılarından blues müziğine kadar. O yüzden Aşık Veysel ile Amerikan folk müziğinin önde gelen isimlerinden Woody Guthrie arasında büyük bir fark yoktur. Hatta ikisinin birbirine çok benzeyen fotoğraflarını buldum. İkisinde de şapka ve puro var.

18

Sanatın yanında politikaya da her zaman yakın durdunuz. Halen bağımsız milletvekilisiniz. Bu konuya da kısaca değinebilir misiniz?

Ben söyledim zoraki politikacı olduğumu. Bir an evvel bu mevzudan çıkmak istiyorum. Benim politikada bir takım görevler üstlenmemim basit ve iyi niyet içeren bir nedeni vardır: Birikimlerimiz var, dünyaya ilişkilerimiz var, belirli bir olgunluk çağına gelmişiz, bunları Türkiye için de kullanabiliriz. Ama Türkiye’de politika böyle yapılmıyor. İçlerindeki % 5 – 10 iyi insanı bir kenara bırakırsak politika, Türkiye’nin kaynaklarına el koymak, rantını paylaşmak, arazilerini paylaşmak, belediyeleri aracılığıyla zenginliklerini paylaşmak için yapılan bir iş. Politika hayatta başka konularda dikiş tutturamamış insanların yükselme yolu haline gelmiş. Hayatta bir başarısı görmediğimiz insanlar bir bakıyorsunuz doğru asansöre binerse yukarı doğru çıkıyor. Herkes önünde el pençe divan duruyor. Bu yanlış bir sistem. Demokrasinin sadece oy verme kısmını

almışız diğer demokrasiyi, demokrasi yapan unsurlar yok edilmiş. Parlamenter sistem işlemiyor. Parlamento diye bir şey yok. 550 milletvekili var - aralarındaki iyi arkadaşlarımı tenzih ederim, zaten onlar da üzülüyorlar - parlamento göstermelik bir şey. Kanunlar hazırlanıp geliyor, herkes partisine göre bakıyor, ne oylanıp oylanmadığını bilmeden grup başkan vekili el kaldırıyor, el kaldırıyorsa kaldırmıyor, geçiyor kanunlar. Sahiden o anda neye oy verdin diye sorsan emin olun çoğu bilmiyor. Böyle bir oyun, bir formalite dönüyor. Bakın 550 milletvekili ve 5000 personel. Ne yapıyorlar. Nedir bu saltanat... Ben diyorum ki genel başkanlar seçimlere girsin, aldıkları oy karşılığında onlara pul verilsin... Ben bir milletvekilim, hiçbir iradem yok. Bazen Türkiye’nin sorunları hakkında yazılar yazıyorum, mailler

geliyor, ‘Siz milletvekili değil misiniz? Siz çözeceksiniz bunları. Niye şikayet ediyorsunuz?’ diye. Yok çözemezsin hiçbir şey yapamazsın.

MESAM’ın en önem verdiği konuklardan biri de telif hakları... Siz de bu konuda yaralısınız. Bu süreçten nasıl etkilendiniz?

Telif konusu korkunç bir yara Türkiye’de. Ben bütün eserleri ve plakları yağmalanmış biriyim. Albümlere resim koymu-

yordum. Resmimi bulamayanlar başkalarının resimlerini falan koyarak korsan kasetlerimi çıkardılar. Her sene bir parçam patlama yapıyor ve herkes söylerdi. ‘Belalım’, ‘Leylim Ley’ birçok kişi tarafından söylendi. Her sene bir parçanız patlıyor ama siz geçinmekte zorluk çekiyorsunuz. Bütün hayatım böyle geçti. Şimdi de tam tersi bir şey başladı. Ben ondan da çok şikayetçiyim. Telif hakları konusu açılınca bazı uyanıklar gidip bütün halk türkülerini kendi üzerine yazdırdı. Benim ikinci albümüm bir türlü yayınlanmıyor. Çünkü albümde bir turna semahı vardır, biri-

leri bu bizim babamızın bestesi demiş. Yıllardır mahkemede uğraşıyorum ama izin alıp albümü basamıyorum. Bir başka sorun da son albümde karşımıza çıktı. Şiirlerini bestelediğim Nazım Hikmet, Sabahattin Ali gibi isimlerin varisleri MESAM haklarına razı değiliz biz şu kadar para isteriz diyorlar. Sen 35 yıl bu parçaların mücadelesini yap, TRT yasaklarına uğra mahkemelere çık, şarkılar meşhur olduktan sonra albümüne koyarken senden aşırı yüksek meblağlar istesinler. Bunun da makul bir seviyeye gelmesi lazım. Ben her zaman telif haklarına saygılı oldum. 1984’de benim albümlerim Attila Özdemiroğlu’nun plak şirketi ART’den çıkıyordu. O da telif çalışmalarına başlamıştı. Ben de o zamandan beri elimden geleni yapmaya, yasaların çıkmasına katkıda bulunmaya çalışıyorum. Ama önemli olan yasaların uygulanması.

Demokrasinin sadece oy verme kısmını almışız diğer demokrasiyi demokrasi yapan unsurlar yok edilmiş.

Parlamenter sistem işlemiyor. Kanunlar geçerken çoğu milletvekili neye oy verdiklerini bile bilmiyor. Mecliste 550 milletvekili ve 5000 personel var. Ne yapıyorlar? Nedir bu saltanat?

Dhafer Youssef

akbank caz festivali'nin ardından

Caz festivalleri benim için bir şenliktir. Biz müzikseverlere sunulmuş menülerdir. Tıpkı iyi bir restoranın sadece yemeklerden ibaret olmaması gibi festivaller de sadece konserlerle sınırlı kavramlar değildir.

Hazırlayan: Tunçel Gülsoy

Bir Ekim günü doğmuşum. Belki bu yüzden, belki de kışın melankolik ve hüzünlü ışıklarını şehre taşıdığından olacak Ekim ayını çok severim. Eylül ayı yaz mevsiminin ortasıdır, ama Ekim gelince yeni bir mevsimin başladığını yadsıyamazsınız. Sonbahar gelmiştir, okullar çoktan istem almıştır ve dünyanın en özgür ve hoş görümlü müziği olan caz da artık kapalı mekanlara döner.

Son yıllarda Ekim ayının bir başka anlamı daha oldu yaşamımda. Akbank Caz Festivali de dinleyicisiyle bu aylarda buluyor. Bu yılda Şehrin Sesi sloganıyla başlayan festivalin tanıtım kitapçığında şu sözler yer alıyordu:

Kalabalık caddelerde yürürken, yokuşlarda durup nefes alırken, bir şilep geçerken ya da sakin sakin, açık kalmış pencereden... Daha biri bitmeden, diğerini yakalayıp yoluna devam eden sesler. Hepsisi, ayrı bir masal anlatıyor bize. Her biri çok anlamlı ve bir o kadar da farklı...

İşte caz'a bağlılığımız biraz da bu farklılıklarda gizli... Her an yeni sesleri soluyor şehir. Kapıları açık; yepyeni seslere ve yaşamlara, sayısız ziyaretçilere her zaman yeri var.

Farklılıklar bizi zenginleştiriyor çünkü... Şehrin sesi, başka şehirlerin farklı ritimleriyle karışıp daha da yükseliyor.

İstanbul'un çok sesliliğinden doğan ve dünyanın ritmiyle karışıp büyüyen Akbank Caz Festivali bu yıl 16. kez şehre ses veriyor. Her yıl olduğu gibi bu yıl da, ünlü konukların sahne alacağı, tarihi ve bugünü yaşatan mekanlarda, farklı öyküler anlatan o büyümlü seslerin peşine düşüyor.

Akbank 16.Caz Festivali, büyük müzik adamı Arif Mardin'e ithaf edilmiştir.

Caz festivalleri benim için bir şenliktir. Konuya meraklı olduğumu bilen eşim dostum bana her zaman hangi konserlere gideyim diye sorarlar. Ben çoğu zaman onlara bir tercih belirtmekten kaçınırım.

Bana göre festivaller biz müzikseverlere sunulmuş menülerdir. Tıpkı iyi bir restaurantın sadece yemeklerden ibaret olmaması gibi festivaller de sadece konserlerle sınırlı kavramlar değildir. Ben festivalin her şeyden önce havasının yaşanması gerektiğini düşünürüm.

Bu havanın içerisinde konserler kadar mekanlar ve kişisel araştırmalar da vardır.

Eğer bir tavsiye gerekiyorsa da şunu söyleyebilirim: Festivalin

sunduğu güzellikler içerisinde kendi kişisel menünüzü kendi zevklerinize ve müzik birikiminize göre kendiniz yapın. Her zaman bildiğiniz şeyler kadar bilmediğiniz şeylere de ilgi gösterin. Çoğu zaman insanı geliştiren şey yeni bir şeyler öğrenmektir. Kaç konser izlediğime gelince, sayı olarak çok değildirler, hatta bir elin parmaklarının sayısını geçmezler ama ben titizlikle seçtiğim her konserden çok zevk alırım.

FARKLI MEKANLARDA CAZ

Bu yıl festival birbirinden ilginç değişik mekanlarda gerçekleşti. Açılış Aya İrini Kilisesi'nde yapıldı. Gerçi bu mekana müze diyorlar ama asırlardan beri dimdik ayakta duran bu kilise içinde müzik çalınmasa bile insanın gönlüne nağmeler gönderen ulvi bir mekan. Günümüz Amerikan Cazının önde gelen vokalistlerinden Kurt Elling güzel bir trio eşliğinde konser verdi. Acapella müziklerle çınlanmış kubbe bu son derece yetenekli insanın sesleri ile farklı bir boyuta taşınmış oldu.

Konserlerin önemli bir bölümü festivali Akbank namına düzenleyen Pozitif'in performans merkezi olan Babylon'da gerçekleşti. Cazın günümüzde vardığı yeni sınırların izini kovalamak için mutlaka buraya gitmek gerekiyordu. Festivalde bu mekanda piyanist ve besteci Ayşe Tütüncü arkadaşları saksofoncu Yahya Dai ve klarnetçi Oğuz Büyükberber ile birlikte çok ilginç bir konser verdi. Diğer etkinliklerden benim için en önemlisi olan Dave Burrell konserine ne yazık ki gidemedim.

Yeni Melek gösteri merkezinde tek bir gecede 2 etkinlik oldu. Önce elektro akustik grup Psapp'ın konseri gerçekleşti, daha sonra şimdiki tabirle DJ King Britt festival kapsamında Nova Dream Sequence Live projesiyle gençlerle buluştu.

Akbank Sanat Merkezi de bu şenlikten nasibini aldı. Ne yazık ki oraya da yetişemedim ama son yıllarda yetişmiş en iyi caz müzisyenlerimizden birisi olan davulcu Cengiz Baysal'ın yeni albümü olan Candy ve Milkshake'i orada seslendirdiğini biliyorum.

DOĞUMGÜNÜ SÜRPRİZİ

Benim gibi yaşını başını almış caz severler ise daha çok Cemal Reşit Rey Konser salonundaki konserleri doldurdu. Bu konserlerden ilkinde ud sanatçısı Dhafer Youssef kendisine eşlik eden Divine Shadows yaylı sazlar dörüsüsü ile birlikte çaldı. Hani

Leo Tardin

Ametist

Dave Burrell

Leo Smith

Süleyman Erguner

Ayşe Tütüncü

duyduğum şey caz mıydı diye sorsanız şunu belirteyim. Bugünün anlayışında böyle sorular sorulamıyor çünkü günümüzde cazın ne olup ne olmadığını bir tanımı kalmadı. Ancak dinlediğim şey ilgimi çekti.

Caz dünyasının ağır görünüşlü ama yüreği kıpır kıpır ağabeyi Lee Konitz'i doğum günüm olan gece dinledim. Birlikte çaldığı genç Ohad Talmor ise aranjör ve hem saksofon hem de klarnet çalıyordu. Onlara da Avusturyalı avant garde yaylı sazlar dördlüsü Spring String Quartet eşlik etti. Lee ağabeyimizin yaşı, enerjisi ve yeniliğe olan açıklığı beni derinden etkiledi. Bir başka hoş tesadüf de aynı doğum gününü paylaşmamız oldu. Bunu da grubu kendisine hoş bir caz yorumuyla Happy Birthday şarkısını çalınca fark ettim. Daha sonra eşimin teşvikiyle kulise gidip onunla sohbet ettim ve bir resim çektirebildim.

Bir gün sonra Brezilyalı gitarist ve vokalist Joao Bosco ve Kübalı Gonzalo Rubalcaba'nın verdiği ilk konserde yetişemedim. Ama kendisi ile geçmişte iki defa röportaj yapmış olduğum Fransız akordeoncu Richard Galliano yu kaçıramazdım. Galliano bu konserde ünlü Arjantinli

bandoneoncu Astor Piazzola'nın anısına yaptığı albümü seslendirdi. Dehşet bir konser oldu. Bir gün önce Fransız Parlamentosundan Türkiye aleyhine çıkan rezil karara rağmen salon ağzına kadar doluydu. Galliano ve hepsi Fransız olan arkadaşlarını çılginca alkışladılar, iki defa bis yaptırıldılar. Kulise gittiğimde beni hatırladı, onunla da bir resim çektirdim. Ayrıldıktan önce ona şöyle dedim:

"Siz bugün bize müziğin politikadan üstün olduğunu gösterdiniz. Ama bizim dinleyicimiz de size aynı şeyi gösterdi."

Kabul etti, karşılıklı güleştük. Daha sonra bu konuda ufak bir tedirginlik yaşanmış olduğunu da öğrendim. Bu benim son gidebildiğim etkinlik oldu, Süleyman Erguner ve trompetçi Wadada Leo Smith'in konserini ne yazık ki kaçırdım. Daha da beteri bir başka efsanevi müzisyen olan saksofoncu Lou Do-

naldson ve orgcu Dr. Lonnie Smith'in konserini de kaçırdım.

Festival bu yıl İstanbul'un dışına da taşı. İzmir Atatürk Kültür Merkezinde ve Ankara MEB Şura Salonunda da konserler oldu.

VE FESTİVAL BİTTİ

Ancak şehrin ritmi bitmedi, İstanbul her zamanki gibi, kıpır kıpır ve canlı. Tünel Meydanından Galata'ya inen Galip Dede Caddesinin hemen başında yer alan Lale Plak'a giderek müzik hastalıkları tedavisinde aklıma ilk gelen isim olan Hakan Atala'ya vardım. Gidemediğim konserlerin albümlerini alarak kendimi teselli ettim.

Geriye dönüp bakınca içimde ne kaldı dersenez şunu söyleyebilirim:

Her festival bizler için yeni bir fırsattır. Maddi olarak

küpünüzü dolduramazsınız ama ruhunuzu alabildiğine doldurmak mümkündür. Daha çok doldurabilmek için daha büyük tasınız olması gerekir. Daha büyük tas edinmek için ise her an her fırsatta müzikle ilgilenmelisiniz, sadece festivallerle taşı büyütemezsiniz.

Tasınız büyüyünce de ruhunuz tıpkı İstanbul'un olduğu gibi her zaman kıpır kıpır olacaktır.

Kurt Elling

ilk türk popstarı, yahut “türk hanımlarının mikrofonla imtihanı”...

Cumhuriyet'in ilk yıllarında yaşanan büyük değişim, belki de en çok kültürel alana yansımıştı. Bozkırın bağrında Cumhuriyet'i kuran kadro, kurduğu rejimin tanıtımını da üstlenmişti. 'İçeride' laikliğin dinsizlik, şapka-kravat takmanın gâvurluk, alafranga müziğin kâfirlik, sinematroya gitmenin züppelik olmadığı anlatılmaya çalışılırken, 'dışarıda' verilen savaş daha çetin geçiyordu. Batı'nın yüzyıllar boyu kah barbarlıkla, kah geri kalmışlıkla suçladığı bir mirasın sahipleri, şimdi kurdukları Cumhuriyet'in temsil ettiği değerleri tanıtarak, kültürel anlamda tanınma ve kabul görme mücadelesine giriştiler...

Her alanda bu değerleri temsil edecek genç yeteneklere ihtiyaç vardı. En çok da kadınlara. Ve de Türk kadınına düşen vazifeler, Cumhuriyet'i yaşatacak, daha da ileri

16 reyle Kraliçe intihap edildi. Kraliçe yarın Paris'e hareket edecektir." (Cumhuriyet Gazetesi, 1.12.1930)

Batı musikisi alanında yapılan yarışmada Hudadat Şakir Hanım otuz altı yarışmacıdan biriydi ve on altı oyla birinci ilan edildi. Daha önce de ilan edildiği üzere, Fransa'nın Nice kentinde yapılan yarışmada Türkiye'yi temsil edecekti.

"Ses kraliçemiz bugün Paris'e hareket ediyor. Kraliçe beynelmil müsabakada milli halk şarkıları da okuyacaktır. (Cumhuriyet Gazetesi, 2.12.1930)

EROVİZYON'DAN ÖNCE NICE VARDI

Türkiye Hudadat Hanım'la yatıp Hudadat Hanım'la kal-

götürecek çocukları doğurmakla sınırlı değildi. Ondan da önce, sosyal alanda yerini alıp çalışmak, ülke ekonomisine katkıda bulunmak gerekiyordu. Ama en önemli görev, yurtdışında 'ıffetli ve çağdaş' Türk kadınıni temsil etmekte. Cumhuriyet gazetesinin düzenlediği yarışmanın arkasından, 1928 yılında Feriha Tevfik güzelliğiyle dünyayı kendine hayran bırakırken, 1930 yılında yine Cumhuriyet gazetesinin düzenlediği bir yarışmayla Türkiye ilk ses kraliçesini, moda tabirle 'Popstar'ını seçecekti. Hem de yurtdışında ülkesini temsil etmek üzere...

"Türkiye'nin ilk ses kraliçesi olma flerefini Hudadat fiakir Hanım kazandı.

karken, Cumhuriyet her gün 'kraliçenin' boy boy tuvaletli fotoğraflarıyla süslenmiş Fransa maceralarını anlatan haberler yayınlıyordu... Yarışmaya 16 ülke katılacaktı. Hudadat Hanım birincilik konusunda iddialı değildi:

"Ses kraliçesi hararetli tezahürat arasında dün Paris'e gitti.

Giderken şunları söyledi: " Gayem bütün dünyaya Türk kadınının sesini duyurmaktır. Yoksa beynelmil bir müsabakada birinciliği kazanacağıma ümit edecek kadar hayalperest deçilim" (Cumhuriyet Gazetesi, 3.12.1930)

Gazete yöneticileri için Nice'teki yarışmaya katılmaktaki

Akıllarına Hayat Mecmuası'nın, Ses Dergisi'nin sinema kral ve kraliçeleri, Altın Mikrofon sahipleri gelenler için belirtelim, daha da eskilere gideceğiz... Şimdiki 'Popstar' yarışmalarının evveliyatı, ta 1930'lara, Cumhuriyet'in ilk yıllarına uzanıyor. İşte ilk 'popstarımız' Hudadat Şakir Hanım'ın serüveni ...

amaç, Türkiye'nin 'Batılı devletler arasındaki yerini alma' hedefinin altını çizmekti. Hudadat Hanım da ülkesi için bunun sıradan bir yarışma olmakla sınırlı olmadığını farkındaydı:

"Ses Kraliçemizin intibalar>: Türk bayrağ> çekil-medikçe kat'iyyen müsabakaya girmem..." (Cumhuriyet gazetesi, 25.12.1930)

Türk halkının yarışmaya olan ilgisini farkedene gazete yönetimi, bu ilgiyi canlı tutmak için ilginç yöntemler de uyguluyordu:

"Güzel Ses-Müsabaka dün Nis'te yapıldı. Fakat kimin kazandığı henüz malum değil. (Cumhuriyet Gazetesi, 9.12.1930)

"HALK HUZURUNDA ŞARKI SÖYLEYEN İLK İSLAM HANIMI"

Ve nihayet sonuç açıklandı. On altı ülke arasında 6. olmayı başaran ses kraliçesiyle gurur duyan halk, henüz dinlemek şerefine nail olamadığı sesi merak ederken, teselliye gazetenin günlerce arka arkaya neşrettiği haberlerde buluyordu.

...Müsabakadan sonra Fransız gazetecileriyle Fransızca, İngiliz-Amerikan gazetecileriyle İngilizce, Alman gazetecilerle Almanca görüflere mukim Türk kadını'nın yüksek mevkiini ve terbiyesini gösterdi ve muhatapları hayran bıraktı. Nis gazeteleri, Ses Kraliçemizden sitayifle bahsediyorlar. (Cumhuriyet Gazetesi, 11.12.1930)

"Hudadat Hanımın ilk tegannisi çok beğenildi. Bir Nis gazetesi, 'Bu, halk huzurunda fark söyleyen ilk İslam hanımıdır' diyor." (Cumhuriyet gazetesi, 16.12.1930)

VEEE SİNEMA...

Nice'te yapılan yarışmaya katılan hanımlardan derece girenler ile jürinin sempatisini kazananların önünde yeni bir fırsat daha vardı: Bir sinema filminde

şarkı söylemek. 'La Chanson de Nations' (Milletler Şarkısı) adlı filmde söyledikleri şarkılarla seslerini dünyaya duyurabileceklerdi. Bu şanslı hanımlardan biri de Hudadat Şakir Hanım'dı:

"Hudadat Hanım kazandı fleref Türk kadını'nın güzel sesini bütün dünyaya iflit-tirmek flerefi Fransızlar, Ses Kraliçemizin sesini film için çok fotojenik buldular. (Cumhuriyet gazetesi, 22.12.1930)

Gazete kraliçeyle ilgili her türlü haberi yarışmadan sonra da vermeye devam etti:

"Hudadat Şakir Hanım bu hafta filmde göreceğiz. Ahiren Milletler farkları filmi ikmal edilerek İstanbul'a da gönderilmiştir. Herkesin merak ve sabırla beklediği bu film Cumartesi akşamından itibaren Glorya sinemasında gösterilmece baflanacaktır." (Cumhuriyet gazetesi)

Hudadat Şakir Hanım, Nis'teki yarışmadan sonra da birkaç defa yurtdışına çıktı, Yunanistan, Sırbistan ve diğer Avrupa ülkelerinde konserler verdi.

"Atina'ya gidecek musiki heyeti ...

Ses Kraliçesi Hudadat Şakir Hanım da bu heyette refakat ediyor... Baflvekil Ahmet Pfl. Hz.nin Atina'da buldukları esnada bir konser vermek üzere Türkiye'nin meflhur ve mümtaz musikiflinaslarından tamburi Refik Beyin riyasetinde bulunan bir musiki heyeti Atina'ya gidecektir..." (Cumhuriyet gazetesi, 21 Eylül 1931)

Müzikte de, sinemada da yükselme hırslı olmayan, katıldığı yarışmada da, konser organizasyonlarında da ülkesini layıkıyla temsil etmekten başka bir ideal taşımayan genç kadın, bir süre sonra kendini unutturdu. Zaten Türkiye'nin gündemine de yeni bir yarışma oturmuştu. 'Güzel Ses' yarışmasının halktan gördüğü ilgi üzerine, gazete kurulu, Şark Musikisi dalında bir yarışma tertip etmeye karar vermişti; Türkiye bu kez 'Bülbül'ünü seçecekti.

Son söz: "Tarih tekrardan ibarettir" derler, ne dersiniz?

bir öncü yaşarmış boğaziçi'nde

Bugün, geçmişin seslerine, şarkılarına giderek artan bir talep varsa bunda İlham Gencer'in de epeyce büyük bir rolü var.

Türk popunu resmen açan şarkıyı seslendirmiş kişidir İlham Gencer. Sözlerini Fecri Ebcioğlu'nun yazdığı "Bak Bir Varmış Bir Yokmuş" adlı şarkıdır bu ve yayınlandığı tarih olan 1961 yılının Aralık ayına kadar da (plak olarak yayınlanmış) başka bir Türkçe pop şarkımız yoktu. Gencer'in popu açan adam olması da tesadüflerin sonucu değil. Ebcioğlu bile isteyerek seçmiş onu. Şarkı Gencer öncesi başka bir isme teklif edilmiş olmakla birlikte, Ebcioğlu daha sonra, bu şarkının sözlerini yazarken hep Gencer'i düşündüğünü söylemiş, açıklamıştır. Sebebi de şuydu: Gencer, çoğu insanın yadırgadığı, bize uymaz dediği, çoluk çocuk işi diye etiketlediği pop müziğini her zaman çok ciddiye almış ve bu müziğin yaygınlık kazanabilmesi için elinden gelen çabayı göstermişti... Gencer'in İstanbul Radyosu'nun kuruluşu ile birlikte radyoda yaptığı programlar 50'li yıllar boyunca sürdü. Ardından da hemen 60'ların başlarında Şişli'deki Çatı Kulüp'ü devreye girdi; müzik dünyasındaki herkesin bir konservatuar, bir müzik akademisi işlevini gördüğünü düşündüğü Çatı'yı. O zamanlar her şey karışık, her şey biraz bilinmezdi bu alanda. Müzik yeniydi, mekanlar yeniydi, müzisyenler yeniydi. Şarkıcılar, gruplar; gündüzleri stüdyolarda terler, farklı bir şey yapıp ortalığı birbirine katmaya gayret ederken, geceleri de, hem sayısı hem de kalitesi artmakta olan kulüplerin arasına dağılıp sahnede ter dökmekteydiler. Çatı'nın yanında Klüp 12, Karavan, Yeşil Horoz, Klüp Reşat ve Çayhane gibi mekanlar da vardı. Bu kulüpler her gece dolup boşalmaktaydı. Çatı, kapılarını her gece on civarında açıyor olmasına rağmen, yer bulamayıp içeri giremeyeceğinden korkan herkes çok daha erken gelmekte, sıraya girip beklemekteydi. Dönemin basını, bu manzarayı şöyle tarif etmişti o zamanlar: "Kendilerini neşeli bir geceye hazırlayan çiftler, saati gelip kulüp açıldığında asansörle yukarı taşınmakta ve İlham Gencer'in fotoğrafları ile dolu bir duvarı geçip salona girmektedirler..."

ZAMANE KIZLARI

1961 yılının Aralık ayı bitmeden her şey tamamına da erer. "Odeon sunar" ilanları sarmıştır her yanı. Firma, "LA 345" katalog numarası ile Türk popunun ilk plağını ("Bak Bir Varmış..."), ilk 78'liğini vermiştir piyasaya. Herkes bu plağı konuşmaktadır artık... Gencer, 1963 yılında ise, bir Limbo salgını başlatır memlekette. İki direk arasına konan çitanın altından eller yere değmeden geçilerek yapılması gereken bir dans ya da gösteri ya da oyundur Limbo. Herkes, giderek daha aşağılara çekilen çitanın altından geçmeye çalışmakta, İsveçli birilerinin '21 santim' olduğu söylenen rekorunu kırmaya, hiç olmazsa buna yaklaşmaya çabalamaktadır. Gencer, yarışmalar düzenleyip sosyete kadınlarını, burnu ve topukları iğne sivriliğindeki ayakabılarıyla çita altından geçirmeye

Gencer, çoğu insanın yadırgadığı, bize uymaz dediği, çoluk çocuk işi diye etiketlediği pop müziğini her zaman çok ciddiye almış ve bu müziğin yaygınlık kazanabilmesi için elinden gelen çabayı göstermişti...

Gencer'in İstanbul Radyosu'nun kuruluşu ile birlikte radyoda yaptığı programlar 50'li yıllar boyunca sürdü. Ardından da hemen 60'ların başlarında Şişli'deki Çatı Kulüp devreye girdi.

teşvik etmekte, bunun yanında kendisi de durmamakta, bizzat oyuna katılmaktadır... 1964 yılının Mayıs ayında ise daha ciddi bir sınava girer müzisyenimiz; Robert Kolej, ilk defa bir yıl önce düzenlediği Boğaziçi Müzik Festivali'nin ikincisini yapmaktadır ve yarışmacıların arasında Gencer de vardır. İsim yapmış bütün gruplarımızın katıldığı ve iki gün süren bu festivalde, İlham Gencer "İstanbul" adlı şarkısı ile 'en iyi beste' dalında birincilik ödülünü alır... Bu yarışma sonrası Gencer'in kendisini sınıdığı yer 1965 yılında yapılan Hürriyet'in Altın Mikrofon'u olur. Bu ilk Altın Mikrofon'da 41 yarışmacı vardır. Jürinin üye sayısı ise 80'dir. Tam 6.5 saat süren ilk elemelerde, "Şöhretleri yıllanmış profesyonellerle, çiçeği burnunda amatör müzisyenler" hep birlikte yarışmıştır ve bu elemeler sonrası açıklanan 'finale kalanlar listesi'nde Gencer de vardır. "Zamane Kızları" adlı kendi bestesini seslendirerek finale kalmıştır müzisyenimiz. Finale kalmış olmakla birlikte ilk üçe giremeyen Gencer, bu yarışma sonrasında soluğu bir başka yarışmada alır; 1-8 Mayıs 1965 tarihleri arasında yapılan Boğaziçi Müzik Festivali'dir bu yarışma. Ali Atasagun, Ergüder Yoldaş, Temkin Işıkoğlu, Ertan Özerdem, Altan Severcan gibi önemli müzisyenlerin yarıştığı bu yarışmada birincilik ödülünü Yurdaer Doğulu ve Selçuk Alagöz'lü kadrosu ile diğer gruplara bariz bir şekilde fark atan Erol Büyükburç Orkestrası alacaktır ama İlham Gencer de göz dolduracak, epeyce alkış toplayacaktır.

Bu yarışmayı başka yarışmalar, Çatı'nın sahnesini başka sahneler, "Bak Bir Varmış Bir Yokmuş"u başka plaklar takip edecek ve İlham Gencer Türk popunu hiç terketmeyecek, hiç yalnız bırakmayacaktır. Hep canla başla çalışacak, bu yeni müziğin dört bir yanımızı sarması için elinden geleni ardına koymayacaktır. Bunu başardı da. Türk popunun üzerinde hakkı olanların başında gelmekte İlham Gencer. Hem ruhen hem de fiziken bir 'delikanlı' olan Gencer üstelik hala aktif, hala bu konuda çaba göstermeyi sürdürmekte. Artık amacı, geçmişin melodilerini-şarkılarını-havasını günümüz kuşağına göstermek-iletmek-öğretmek. Hemen hemen her akşam (bazen Çınar otelinde, bazen başka mekanlarda) piyanosunun başına geçmekte, 50, 60 ve 70'li yılların rüzgarlarını savurmakta. Benim şarkım-onun şarkısı ayırımı yapmadan, iyi olması kaydıyla şarkının her türlüşünü seslendirerek genç kuşağa tarih dersi vermekte. Bunu da başardığı gün gibi ortada. Bugün, geçmişin seslerine, şarkılarına giderek artan bir talep varsa bunda İlham Gencer'in de epeyce büyük bir rolü var. Onun gibi bir müzisyene, bir yorumcuya sahip olduğumuz için kendimizi şanslı saymalıyız.

Müziği hayatının tam orta yerine koyan, bunun dışında kalan hiçbir şeyle (en azından uzun vadeli olarak) hiç ilgilenmeyen Gencer'in varlığı gerçekten büyük şans, hepimiz için. Sen çok yaşa sevgili İlham Ağabey; çok yaşa, sağlıklı yaşa.

Türk popunun üzerinde hakkı olanların başında gelmekte İlham Gencer. Hem ruhen hem de fiziken bir 'delikanlı' olan Gencer üstelik hala aktif, hala bu konuda çaba göstermeyi sürdürmekte.

Röportaj: Esra Okutan
Fotoğraflar: Sinan Kesgin

CISAC Genel Sekreteri Eric Baptiste ve BIEM - CISAC Avrupa Direktörü Mitko Chatalbashev ile genel kurul öncesinde MESAM ve MSG arasındaki ortak lisanslama ve birleşme konularında görüştük. Türkiye'nin de içinde bulunduğu bölgedeki müzik piyasasını çok iyi tanıyan bu iki temsilcinin müzik endüstrisine yönelik öngörülerini de sormadan duramadık...

'mesam ve msg ileriye bakmalılar'

MESAM ve MSG arasındaki ortak lisanslama ve birleşme çalışmaları devam ediyor. Bu süreci yakından takip ediyorsunuz. Gözlemlerinizi neler?

Eric Baptiste: Evet, birleşme sürecini takip için buradayız. Biraz gecikmeler oldu. Birleşme ve ortak lisanslama konusunda ilk adım olan anlaşma Temmuz ayında yapılmıştı. Ama geçen gün yaptığımız, her iki meslek grubunun temsilcilerinin bulunduğu toplantı çok iyi geçti. Birleşme konusunda çok iyimserim çünkü bu toplantıda bazı küçük problemlere çözümler bulundu. Her iki meslek grubunun yöneticileri de ortak lisanslama ve birleşme konusunda çok kararlılar.

Hangi konularda pürüzler çıkıyor?

Eric Baptiste: Çok büyük sorunlar yok. Görüştüğümüz temsilciler birleşme sonrasında müzik eserleri sahiplerinin haklarının daha iyi korunacağına inanıyorlar. Çıkan problemler daha çok uygulama konusundaki sorunlar. İki farklı organizasyon, birleşme sürecine girdiğinde karşılıklı fedakarlıklar gerekiyor. İki organizasyona ait özel bilgiler açığa çıkıyor. Dolayısıyla bazı pürüzler var ama üstesinden gelinmeyecek sorunlar değil bunlar. Her iki organizasyonun da üyelerinin

geçmişe ait bazı anlaşmazlıkları var. Ama biz toplantıda artık geriye bakmamak gerektiğini, ileriye dönük düşünmek gerektiği konusunda CISAC, BIEM, MSG ve MESAM olarak fikir birliğini vardık.

Mitko Chatalbashev: Evet birleşme konusunda bizi yavaşlatan tüm sorunların üzerinden geçtik. Hatta ortak lisanslama ve birleşme konusundaki teknik sorunları ortadan kaldıran bir doküman hazırladık. Böylece ay sonundaki yönetim kurulu toplantıları için akıldaki tüm sorunlar yavaş yavaş kaldırıldı.

Eser sahiplerinin telif haklarını takip eden birden fazla meslek birliğinin olduğu başka ülkeler de var mı? Onlarla da aynı sorunları yaşıyorsunuz mu?

Eric Baptiste: Bu konuyla ilgili birden fazla meslek birliğine sahip ülkeler oldukça az. Genellikle eser sahipleri, haklarını koruyan birden fazla birlik olmasının kendi çıkarlarına ters düştüğünün farkına varıyor. Telifleri, TV ve radyo kanallarından, internet kullanıcılarından toplamak oldukça zor. Birden fazla muhatap olunca işler iyice sarpa sarıyor. ABD'de birden fazla kuruluş var ama onlar zaten çok farklı bir yapıya sahipler. Brezilya da öyle. Tayvan geçmişte bir-

den fazla meslek birliğine sahipti (müzik eserleri konusunda) ama bu CISAC'ın gayretleriyle çözüldü. Şimdi çok iyi bir şekilde işleyen tek meslek birliği var. Bir de Ukrayna'da bu konuda çalışmalar devam ediyor.

Mitko Chatalbashev: Ben, Türkiye'nin de içinde bulunduğu Orta ve Doğu Avrupa perspektifinden bir şey eklemek istiyorum. Ben de CISAC ve BIEM'in bu bölgedeki resmi temsilcisiyim. Zaman içinde gördük ki birden fazla mesleki birliği olması eser sahiplerinin aleyhine işliyor. Telif haklarının sorunlu olduğu bu bölgede birden fazla meslek grubu olduğunda bu durum kullanıcılar tarafından istismar ediliyor. Tek bir meslek birliği olması eser sahiplerinin haklarının korunması için tek çözüm. Türkiye'nin de bu konuda bir istisna olması için bir sebep görmüyorum.

Eric Baptiste: Tek bir meslek birliği olduğunda yaptırımlar daha iyi uygulanacağından Türkiye'deki eser sahipleri şimdiki bölünmüş duruma göre daha çok telif alacaklar. Ben buna gerçekten inanıyorum. Ve bu konuda artık hemfikiriz. Birleşildiğinde toplanan telifler şu andakinin en az 10 katı fazla olacak.

Eğer birleşme süreci zamanında tamamlanamazsa ne olacak?

Eric Baptiste: Birleşmenin gerçekleşmemesi için bir neden göremiyorum. Birleşmenin ilk adımını, ortak lisanslama anlaşmasını imzalayarak attılar zaten. Şimdi her iki meslek birliği de uyum içinde gözüküyor. Eskiden birinin ak de-

diğine diğeri kara diyordu. Ama eğer birleşme gerçekleşmezse iki ayrı meslek birliği şeklinde kalınacak. Ve herkes kaybedecek. Telif haklarının toplanması ve dağıtılması

Mitko Chatalbashev

Türkiye pazarının potansiyelinin çok altında kalmaya devam edecek. Uluslararası hak sahipleri de kaybedecek çünkü yabancı müzik Türkiye'de çok çalınıyor. Eğer birleşme olmazsa CISAC ve BIEM'in, iki organizasyonla ne yapacağına karar vermesi lazım. Bu kadar arabuluculuk girişimi ve harcanan emekten sonra bazı insanlar yine de birleşmeye karşı çıkarlarsa MESAM ve MSG'yi CISAC üyeliğinden çıkarmaya kadar varacak cezalar uygulanabilir.

Eser sahiplerinin hakları açısından Türkiye'nin önemi nedir?

Eric Baptiste: İki farklı meslek birliğinin varlığından kaynaklanan sevimsiz durum yüzünden Türkiye şu anda çok önem taşıyor. Şu bulunduğumuz şehir 15 milyona varan nüfusuyla Avrupa'nın en büyük şehri. Asya ile Avrupa'nın birbirine kavuştuğu noktada duruyoruz. Avrupa ve Orta Asya arasında bir köprü teşkil ettiğinden çok büyük bir potansiyele sahip bir ülke burası. Buradaki istikrar Orta Asya'yı da etkileyecektir.

Mitko Chatalbashev: Türkiye'deki güçlü bir birleşik meslek grubu Türk eser sahiplerinin haklarını yurtdışında da daha iyi koruyacaktır. Çünkü kime ne kadar telif ödeyeceğini herkes bilecektir. Bu telif hakları sadece Türkiye içinde değil dışında da gerektiği gibi korunmalı.

Türkiye'de ve bu bölgedeki en önemli sorunlardan biri de korsan CD'ler. Sizce bu şu an yapıldığı gibi ahlaki dersleriyle mi, ekonomik olarak mı çözülmeli?

Mitko Chatalbashev: Diğer ülkelerde yapılan çalışmalar fiyatların düşmesiyle korsanlığın azalmadığını göstermekte. Korsalık birçok farklı boyutu olan karmaşık bir sorun. O ülkedeki telif haklarının korunması, genel ekonomik durum, pazar koşullarıyla ilgili. Türkiye'nin de içinde bulunduğu bölgeye ilişkin gözlemimiz yeterli kanunların var olduğu ama yeterli şekilde uygulanamıyor olduğu yolunda.

Avrupa Komisyonunun CISAC uygulamalarına bazı itirazları olmuştu. Komisyon eser sahipleri hakları konusunda yeni bir değer-

Asya ile Avrupa'nın birbirine kavuştuğu noktada duruyoruz. Avrupa ve Orta Asya arasında bir köprü teşkil ettiğinden çok büyük bir potansiyele sahip bir ülke burası. Buradaki istikrar Orta Asya'yı da etkileyecektir.

Zaman içinde gördük ki birden fazla mesleki birliği eser sahiplerinin aleyhine işliyor. Telif haklarının sorunlu olduğu bu bölgede birden fazla meslek grubu olduğunda bu durum kullanıcılar tarafından istismar ediliyor. Tek bir meslek birliği olması eser sahiplerinin haklarının korunması için tek çözüm.

lendirme sürecine girdi. CISAC da komisyonda bir savunma yaptı. Şu anda durum nedir?

Eric Baptiste: Avrupa Komisyonu'nun CISAC uygulamalarına itirazı çok kısıtlı konulardaydı. Bu konular da daha çok online kullanımla ilgiliydi. Çünkü internette ülkeler arasında bir sınır koyma şansınız yok ama telif ile ilgili kanunlar daha çok ulusal ölçekte. Avrupa Birliği de serbest rekabete dayalı bir birlik olduğundan birden fazla telif hakkı takip ve toplama organizasyonunun olmasındaki kısıtlamalara itiraz etti. Haziran'da komisyonda bir toplantı gerçekleştirildi. Serbest rekabetin eser sahiplerinin gelirinde azalmaya neden olacağı yönünde savunmamızı yaptık. Şu anda Avrupa Birliği ile fikir birliği içindeyiz. Onlar da eser sahiplerinin gelirinde bir azalma olmaması gerektiğini düşünüyorlar. Bir orta yol bulmaya çalışıyoruz.

Ama çokuluslu ticari yayın şirketleri, hissedarlarının çıkarları için telif hakları ücretlerini indirmeye çalışıyorlar. Ve çok güçlü olduklarından onlarla mücadele etmek zor olmalı.

Eric Baptiste: Aynen öyle. Çok güçlüler ve onlarla mücadele etmek zor. Ama Brüksel'deki toplantıda çok olumlu bir gelişme oldu. Komisyondaki sorumlu kişi çokuluslu şirket temsilcisine 'sizin hukuki argümanınızı anlamıyorum, amacınız telif hakkını düşürmek mi?' diye sordu. O da 'evet' dedi. Böylece gerçek niyet ortaya çıkmış oldu. Sanırım onların lobilerine karşı bir atak gerçekleştirdik. Bizim savunmamızdaki en önemli etken ise ünlü müzik eseri sahiplerinin bizimle Brüksel'e gelmesi ve CISAC adına konuşmayı kabul etmesiydi. Bunlardan biri Bee Gees elemanlarından Robin Gibb oldu. Çok etkili bir konuşma yaparak serbest rekabetin (telif hakkı takip ve toplama organizasyonları açısından) eser sahiplerini son derece zor durumda bırakacağına dikkat çekti.

Yeni 'İpod jenerasyonu' şarkıları internetten bedava indirerek müziği, para ödenmeden de sahip olunabilecek bir ürün olarak görmeye alıştı. Kayıt müzik piyasasının geleceği hakkında ne düşünüyorsunuz?

Eric Baptiste: Kayıt endüstrisinin (CD ve kasetler) geleceği çok parlak olmayabilir. Etrafınıza baktığınızda müzik her yerden fırlıyor. Herkesin İpod'u

var. Radyolardan, televizyondan sürekli müzik yayını yapılıyor. Üretim çok yoğun. Ancak endüstri bir modelden diğerine geçti. Plak şirketleri müziği plak ve CD formatında piyasaya sürerken dijital yayına geçildi. CD'ler bence yine var olacak ama daha küçük oranlarda. İnsanlar sürekli müzik talep ediyorlar. 8 senedir CISAC bünyesindeyim ekonomik krizler, toplumsal krizler hiçbir zaman toplanan teliflerde bir düşüşe neden olmadı. Ama plak şirketleri sıkıntı yaşayacaklardır.

Mitko Chatalbashev: Aslında tüketici olarak eski ve yeni jenerasyon arasında bir fark yok. Biri telif haklarına diğerinden daha duyarlı değil. Tüketici davranışları değişen ekonomik modellere göre farklılaşıyor. Bizim görevimiz, tüketicinin en kolay ve ucuz şekilde müzik dinleyeceği telif hakları yönetmeliklerini eserin değerini azaltmadan ve gelişen teknolojiye ayak uyduracak şekilde kullanıma sokmak.

Eric Baptiste: Plak şirketleri teknolojiye ayak uydurmak ve online müziğin arzı konusunda oldukça yavaş kaldılar. Bu meslek birliklerinin de yavaş hareket etmesine neden oldu. Bu da birçok kişinin müziği yasal olmayan dijital ortamlardan elde etmeye yönelmesine neden oldu. Sonuçta müzik alıcıları ürünün arkasındaki yasal prosedürleri bilmek bununla uğraşmak istemiyor. Bu da oldukça anlaşılır bir şey. Müzik, insanları heyecanlandıran duygulandıran, duygulara hitap eden bir şey. İşin içine kanunlar, yasalar geldiğinde bu özellikler kayboluyor. Bu yüzden telif hakları yasalarının çok iyi bir şekilde işlemesi ama tüketici için görünmez olması, arka planda kalması gerekir. Biz de bunu başarmaya uğraşıyoruz.

Eric Baptiste

vizyon

ustaya say

Müzeyyen'in mikrofon başına gelişine dikkat edin! Hiçbiri diğerine benzemez. Her seferinde başka bir poz, başka bir eda, başka bir rüzgar taşır. Müzeyyen'in sahnedeki ufak tefek esprileri, ayakta şarkı söylemekten sonra, bizde yapılan ikinci ve yeni bir reformdur. Sanat sanat içindir darbimeseline bir nazire yapmak maksadı ile değil, fakat hakikati olduğu gibi itiraf etmek için şunu söyleyebilirim ki, bu dünya Sultan Süleyman'a kalmadığı gibi Müzeyyen'e de kalacak değildir. Ancak şurası muhakkaktır ki, o ayarda bir gırtlak da, pek kolay kolay gelmez. Allah, onu yine memlekete bağışlasın...

Radyo Haftası Dergisi

Türk musikisinin efsane sanatçısı Müzeyyen Senar'ı bir selamlama niteliğindeki bu yazıyı, 2005 yılında yayınlanan 'Cumhuriyetin Divası – Müzeyyen Senar' adlı biyografinin yazarı Radi Dikici, Vizyon okuyucuları için kaleme aldı.

müzeyyen senar:

şarkılara ruhunu katan diva

5 Eylül 2006 akşamı, o akşamın şanslı dinleyicileri Sepetçiler Kasrı'ndaki son konserinde 88 yaşındaki bu efsane sanatçıyı dakikalarca ayakta alkışladı. Sahnede tam iki saat kaldı. Konser sonrası yanına gittiğimde gördüğüm beni çok şaşırttı. Üstünü değiştirmişti ve bir taraftan makyajını silerken, son derece dinç haliyle evlatları ve Bülent Ersoy'la sohbet ediyordu. Beni görünce "Nerede kaldın? Söyle bakalım nasıl buldun?" diye sordu. Bunu beraber olduğumuz her konserinden sonra bana sorardı. Gerçekten harika bir konserdi ve o akşam gerçekten çok şıktı. Bunları söyledim. O zaman "İşte bu benim bütün yorgunluğumu aldı" dedi.

O akşam için Hakkı Devrim köşesinde şöyle yazmış: "Müzeyyen Senar, sahne ile salon arasındaki ilişkinin de öncüsüdür. Bu akşam Sepetçiler Kasrı'ndaki ayinin, ne mutlu bana ki davetlileri arasındayım. Bir Müzeyyen Senar konserine daha gidiyoruz. (Dün akşam oradaydık) Şöhretin en üst kademesinde soylu kişiliğinden ve tevazu-

undan hiç ödün vermemiş bu gerçek sanatçıyı, bu sahiden büyük insanı saygıyla, sevgiyle bir kere daha selamlamaktan haz ve gurur duyuyorum."

TÜRK MUSİKİSİNİN 75 YILI

Müzeyyen Senar'ı dinlemek bir ayrıcalıktır. Çünkü o şarkıları yorumlarken sizi alır, diyar diyar dolaştırır. O zaten "Ben şarkı söylemiyorum, güfteyi anlatıyorum," demektedir. Onu da şöyle açıklamaktadır: "Ben şarkı söylemeye başladığımda onu ruhumda hissedirim ve şarkının içinde kaybolurum. Adeta dış dünya ile irtibatım kesilir. Şarkı bittiğinde ise beni kendime alkış sesleri getirir. Makam seçişimde ve makamdan makama geçişimde o günkü ruh halim en büyük etkidir. Neşeli isem kürdili-hicazkar ve hicazla başlarım. Duygulu isem uşşak ve hüzzamla girerim. Bazen o derece duygu ile yüklü olurum ki, söylediğim şarkı ta ciğerimden kopar gelir ve bu yüzden bazen gözyaşlarımı tutamam."

İşte Müzeyyen Senar o yüzden farklı ve tektir. Onun hakkında gazetelerde, dergilerde yazılan yüzlerce yazı vardır. Onun biyografisini yazarken bunların tamamının okunması taranması gerekmişti. Büyük şans eseri o da bunların büyük kısmını saklamıştı. Ama daha başlangıçta karşıma bazı sorunlar çıktı. Çünkü Müzeyyen Senar, halen hayatta olmayan kişiler için, cevap hakları olamayacağı için konuşmak istemiyordu. Büyük bir zorlukla kendisini ikna edebildim. Onun anlattıklarını ise mümkün olduğu kadar belgelerle karşılaştırmaya söz verdim. Tam 3,5 yıl birlikte çalıştık. Bütün anlattıklarını kayda aldım. Ancak beni en çok şaşırtan olay, yıl ve yıl yaşadıklarını hatırlamasaydı. Ama hepsinden önemlisi bu biyografide sadece Müzeyyen Senar'ın hayat hikayesini yazmadım ayrıca Türk musikisinin 75 yılına da ayna tutmaya çalıştım. Sonunda belgele-

re de dayalı biyografi bitti ve "Cumhuriyetin Divası – Müzeyyen Senar" adı ile 2005 yılının Mayıs ayında Remzi Kitabevi tarafından yayınlandı.

ATATÜRK'LE BULUŞMA

Şimdi siz, değerli okuyucuları Müzeyyen Senar'ın 88 yıllık hayatı içinde sayfaların elverdiği ölçüde bir gezintiye çıkarmak istiyorum.

Müzeyyen Senar 16 Temmuz 1918'de Bursa'da doğar. Musiki eğitimine 1931 yılında Üsküdar Musiki Cemiyeti'ne kaydedilerek başlar ve sonra sırasıyla eğitimi, Şark Musiki Cemiyeti'nde, Hayriye Örs ve Kemal Niyazi Seyhun'dan ders alarak ve nihayet 1938 yılında Ankara Radyosu'ndaki derslerle devam eder.

1932 yılında Osman Nihat Akın "Akşam güneşi kalkma-

Müzeyyen Senar'ı dinlemek ayrıcalıktır. Çünkü o şarkıları yorumlarken sizi alır, diyar diyar dolaştırır. O zaten, 'Ben şarkı söylemiyorum, güfteyi anlatıyorum. Ben şarkı söylemeye başladığımda onu ruhumda hissedirim ve şarkının içinde kaybolurum. Adeta dış dünya ile irtibatım kesilir' demektedir.

lı, saçlara güller takmalı” diye şarkısını ilk defa Kemal Niyazi Seyhun’la geçerken Müzeyyen Senar da ordadır. Osman Nihat Akın şarkıyı biraz da saygısından ve utan- cından güçlükle tamamlar. Gerisini Osman Nihat Akın şöyle anlatmaktadır:

“Kız (o sırada on üç yaşında) kekeleyerek:

-Bu-bu-bunu ben okuyuvereyim! dedi.

Hoppala! Daha şarkıyı doğru dürüst ben okuyamıyo- rum... Plak mısın be mübarek..

Müzeyyen Senar on üç yaşında ne ise bugün de odur... O zaman da aklına geleni söyler, kimse hakkında kanatini gizlemezdi; bugün de böyledir.”

Osman Nihat Akın’ın 1951 yılında Radyo Haftası dergi- sine yazdığı bir yazı bir gerçeği daha iyi ifade etmekte- dir. Müzeyyen Senar’ın bir şarkıyı öğrenmesi için bir de- fa duyması yeterli olmuştur. Nitekim dönemin en ünlü saz ustası olan Şerif İçli “Müzeyyen papağan gibidir,” deyince Şükrü Tunar ve Selahattin Pınar itiraz eder ve

yedi-sekiz ay önce gördüğüm Atatürk’ten çok farklı idi. Süzülmişti... Aşağı yukarı saat 13:00’de şarkı söyleme- ye başladım ve bu iki saat kadar sürdü. Bu sefer herhan- gi bir sıra takip etmemiz mümkün değildi. Defterim önünde idi. O istediği şarkıları söylüyor ve biz de o şarkı- lara giriyorduk.”

ADINA YAZILAN ŞARKILAR

Yıllar geçer. 1938 yılında Ankara Radyosu’nun açılışına katılır. 1941 yılında ise biraz da özel hayatı ile ilgili ola- rak İstanbul’a geri döner ve Kristal Gazinosu’nda sahne- ye çıkmaya başlar. Başta Sadettin Kaynak ve Zeki Arif Ataergin olmak üzere birçok bestekar yeni şarkılarını ilk defa onunla geçmek isterler. Birçok güfte yazarı ve hatta bestekarlar ona olan aşklarını gizleyemezler ve bunu şar- kılara dökerler. Örneğin; Selim Aru “Hicran yine hicran mı bu aşkın sonu böyle” ve “Sen ar/zu ettin bu ayrılık senden eserdir” diye onun için yazar. Fehmi Tokay’ın

“Papağan duyduğunu aynen tekrarlar, ama Müzeyyen Senar duyduğu şarkıya ruhunu katar,” derler. Bundan sonra papağan lafı bir daha ağza alınmaz.

1937’den 1938 yılının ortalarına kadar Atatürk’ün huzu- runda beş defa şarkı söyler. İlki Dolmabahçe Sarayı’nda diğerleri Bursa Çelik Palas, Merinos Fabrikası ve Ege Vapuru’ndadır. Son olarak da 1938 yılının yaz aylarında tek bir saz eşliğinde Savarona yatındadır. O günü şöyle anlatmaktadır: “... Atatürk, doktoruyla yemek masasın- da idi. Dikkatle baktığımda, yaklaşık

yazdığı “Beni ateşlere salan o kapkara siyah gözler”i Zeki Arif Ataergin sırf onun için besteler. Müzeyyen Se- nar “Bu aşktan maksat bugünkü anlamda fiziki duygula- rı içeren bir aşk değildir. O günlerin tabiri ile bu bir hak aşkıdır,” demektedir.

1940’lı yıllarda 50’li yılların sonlarına kadar, sahne ça- lışmaları her sanatçı için, özellikle Müzeyyen Senar için yılda 10 ay devam eder. Mayıs ve eylül ayları tatil ayla- rıdır. Müzeyyen Senar tatil aylarında çok kere Mısır ve- ya Beyrut’a gider. Ama diğer bir aşkı da İzmir’dir. Mut-

1948 yılında Bursa’ya konser için gittiğinde ona Zeki Müren’i tanıştırlar. 1956 yılında ise Bebek Belediye Gazinosu’nda birlikte program yaparlar. Bülent Ersoy ise 1976 yılında onu Setüstü’nde ziyaret eder. Müzeyyen Senar, ‘Her ikisi de musiki konusunda çok iyi yetişmişlerdir’ der.

laka Mayıs ve Eylül'ün en az 15 günü İzmir'de program yapar. Çünkü o "İzmir beni , ben de İzmir'i çok sevmişizdir. İzmirli ben dinlerken aldıkları keyfi her zaman bana yansıtmışlardır," demektedir.

1948 yılında Bursa'ya konser için gittiğinde ona Zeki Müren'i tanıştırlar. 1956 yılında ise Bebek Belediye Gazinosu'nda birlikte program yaparlar. Bülent Ersoy ise 1976 yılında onu Setüstün'de otururken ziyaret eder. Müzeyyen Senar gerek Zeki Müren ve gerekse Bülent Ersoy için "Her ikisi de musiki konusunda çok iyi yetişmişlerdir," demektedir.

MUTLULUK ONU DİNLEMektİR

Müzeyyen Senar'ı birkaç sayfalık bir yazı ile anlatmak hemen hemen mümkün değildir. Ancak bazı alıntılar yaparak belki bir parça daha söylemek istediklerimize açıklık getirebiliriz. 1951 yılında Radyo Haftası Dergisi'ne Zeki Müren şöyle yazar: "O benim taptığım kadındı. Küçüktüm. Musikiye deli gibi aşkıttım. Arkadaşlarım türlü oyunlar oynarlarken ben plak dinler, onunla beraber söylemeye çalışırdım. Yalnızca Müzeyyen Senar'ın şarkılarını... Beni o zamandan beri ağlatan, düşündüren, dinlendiren bu ses ile bir gün tanışacağım aklıma bile gelmez-

di." 1950 yılında Radyo Magazin isimli dergide Sadettin Işık adlı yazar, belki o zaman için de bugün için de Müzeyyen Senar'ı en iyi şekilde anlatır:

"Sonra hükmü ezelden kurtuluş olmadığını acı acı idrakle Müzeyyen Senar'a gıpta ile baktım. Çünkü o öyle bah-tiyarlardandı ki. Ebedi kalacaktı. Billur sesi, enfes nağ-meleri, gönüllere, nesillerden nesillere, hatıralardan hatıralara intikal edecekti. Ve hiç şüphesiz onunla beraber, onun çevresinde bulunmuş olan bahtiyar müzik kuşakları: Ben Müzeyyen'in zamanında yaşadım. Onu gördüm. Onu dinledim, diye iftihar edeceklerdir. Ne mutlu onlara!"

Hıncal Uluç 19 Ekim 1998 günü Sabah gazetesinde şöyle yazar:

"...Mutluluk nedir? diye bir kez daha sordum kendime. Torununun kızına şarkı söyleyen Müzeyyen'i dinleme talihine ulaşan o salon dolusu insan içinde olmaktır, diye yanıtladım."

Müzeyyen Senar 18 Eylül 2006 günü rahatsızlandı. Ancak, şükür ki hayati bir tehlike söz konusu değildir. Muhtemelen birkaç ay sonra o büyük Müzeyyen Senar eskisi gibi bizimle beraber olacaktır.

**Kaptan Karagöz
gelecek sayıdan
itibaren bizlerle...**

mozart boğaziçi'nde

Albert Long Hall
Klasik Müzik
Konserleri bu
sonbahar biraz Mozart,
biraz barok ve bir hayli
romantizm yüklü
programla karşımıza
çıkıyor. Programda yurt
içi ve yurt dışından İdil
Biret, Emma Kirby, Birgül
Su Arıç, Ayla Erduran,
Adrian Brendel, Cihat
Aşkın, Koral Çalgan gibi
ünlü ve değerli sanatçılar
yer alıyor.

Boğaziçi Üniversitesi'nde düzenlenen klasik müzik konserleri 11 Ekim tarihinde Betin Güreş yönetimindeki Turkish Chamber Orchestra'nın konseriyle başladı. 1 Kasım'da La Cetra d'Orfeo Topluluğu'nun 'Bir Aşk Yolculuğu' ve 8 Kasım'da İdil Biret'in Chopin ve Schumann romantizmiyle sürececek olan konserler müzikle dopdolu bir sonbahar vaad ediyor.

8 Kasım - İDİL BİRET ROMANTİZMİN DORUĞUNDA

Eskinin harika çocuğu, günümüzün harika sanatçısı İdil Biret, Schumann ve Chopin gibi piyanonun en romantikleriyle başbaşa.

22 Kasım - MEKTUPLARI VE MÜZİĞİYLE MOZART

Gottlieb Wallish (piyano) ve Hugo Wolf Quartet.

15 Kasım - SHAKESPEARE IN LOVE

Emma Kirkby (soprano) ve London Baroque Topluluğu

Purcell'in The Fairy Queen'inden, J. Blow, T. Arne'nin Shakespeare dizeleri üstüne yazdıkları şarkılara kadar Kirkby kendine özgü duru sesiyle London Baroque eşliğinde can katacak.

20 Aralık -

ÜÇ USTADAN ROMANTİK TRIOLAR

Ayla Erduran (kemancı), Adrian Brendel (İngiliz çellist), Ayşegül Sarıca (piyanist). Üç usta sanatçı, Beethoven'in Kakadu Çeşitlemeleri, Brahms'ın Do Majör Üçlüsü ve Rahmaninof'un Elegiac'ında buluşuyorlar.

27 Aralık - YENİ YIL KONSERİ: Dünyanın Çatısından Dört Operacı

Eglise Gutierrez (soprano)+ Nancy Herrrera (Mezzo-soprano)+ Luis Ledesma (Baritone)+ Burak Bilgili (Bass)+ Danielle Orlando (piyano) Metropolitan ve La Scala sanatçılarıyla yeni yıla giriş konserinde büyük sürprizler bizi bekliyor.

Bu yılki konserlerin ana sponsoru Akbank.

Konserlere abone olanlar her konseri kendi koltuklarında izlemenin keyfine varacak. Sahne arkasına asılan yansıtıcıdan tüm salon bütün konserleri aynı açıdan izleyebilecek.

Abonman fiyatları:

170 YTL tam bilet abonman;
40 YTL öğrenci bileti abonman.
Konser başına tam bilet 20 YTL,
öğrenci bileti 5 YTL.

Bilet Satış noktası: BÜMED ve Albert Long Hall konser kapısı.

Ayrıntılı bilgi için:

web: klasikmuzik.boun.edu.tr

Tel: 0212 359 72 37

6 Aralık - BEETHOVEN'DEN ŞOSTAKOVIÇ'E YOLCULUK

Daniel Müller-Schott (çello) ve Robert Kulek (piyano). Alman ve Litvanyalı sanatçılar, Mozart yılını Beethoven'ın Sihirli Flüt Çeşitlemeleriyle anarken, Schumann ve Shostakovich'in de yıl dönümlerini kutlayacaklar.

13 Aralık - GENÇLERLE BAROK COŞKUSU

Cihat Aşkın (kemancı) ve Emre Engin (15 yaşında) / Bursa Uludağ Üniv. Konservatuvar Oda Orkestrası / şef: Koral Çalgan.

J.S. Bach, Corelli ve Muammer Sun gibi bestecilerin yapıtlarını coşku dolu gençlerle ve deneyimli kemancımız Cihat Aşkın ile dinleyeceğiz.

Söyleşi: Taner Koçak / Önder Kızılkaya
Fotoğraf: Sinan Kesgin

Birçok sevilen şarkının ya sözü ya bestesi ona ait. Ama genç kuşakların kendisini yeterince tanımadığından yakınıyor. 26 parçasının farklı sanatçılar tarafından seslendirildiği tribute albümüyle gündemde... Ali Kocatepe'ye biz de '41 Kere Maşallah' diyoruz...

klasikleşmiş şarkıların altındaki imza:

ali kocatepe

Kabarık bir ilgi alanları listeniz var. Müzisyenlik, gazetecilik, dergicilik, radyoculuk, televizyonculuk, spor programı sunuculuğu yaptınız. Bir açıklamanızda "Hobilerimi mesleğim haline dönüştürebildiğim için kendimi hep mutlu hissettim" demişsiniz. Kolaylaştırıcı formül bu mudur?

Evet. Hobilerim mesleğim oldu. Sevdiğim konularda üretimde bulunmaya çocuk yaşlarda başladım. Küçükken futbol oynamayı çok seviyordum ama babam 'ayak topu niye oynuyorsun, bir tarafın kırılır sakatlanırsın' diyordu. İzlemeye götürececek kimse olmadığından, maçları radyodan dinlerdim. Radyo dinleye dinleye sonunda ilkokul döneminde maç anlatmaya başladım. Pazartesi günleri sınıfta öğretmen beni sıra üstüne çıkarır 'hadi hafta sonu dinlediğin maçların gollerini anlat' derdi. Bir seferinde Türkiye Macaristan'ı 3- 1 yenmişti. Türkiye ayağa kalktı. Çocuk balosunda üstümde Galatasaray forması, elimde mikrofon, sıranın üstünde Türkiye - Macaristan maçı gollerini anlatıyordum. Bunlar bana çok keyif vermeye başladı. Yine o yıllarda içimde bir müzik tutkusu da geliyordu. Radyodan dinlediğim şarkıcılarla ilgili notlar alırdım. Kendi kendime evde dergi ha-

zırlardım. Seyrettiğim filmlerin listesini tuttuğum ve çok güzel bir şekilde dizayn ettiğim defterlerimi hala saklıyorum. Bunlar ilkokul döneminde başlayıp ortaokula kadar devam etti. Lisede arkadaşlarımla bir orkestra kurduk ve konserler vermeye başladık. Gazetecilik hevesimi de Yeni Asır Gazetesi'nde müzik sayfası yaparak gideriyordum. Sürekli dinlediğim Monte Carlo radyosundaki programlara özenip İzmir Radyosu'nda haftanın plakları programı yapmaya başladım.

Tüm bu uğraşlar okulu aksatmıyor muydu?

Okul tabii aksamaya başladı. Türkiye'nin en zor okullarından biri olan İzmir Atatürk Lisesi'nde okuyordum ve Fen kolundaydım. Amacım mimar olmaktı. Fakat anladım ki bütün bu uğraşlarım her şeyin üzerinde. Liseyi çift dikiş bitirdim. Bu arada 1968'de TRT kurulmuştu. Ben de sınava girip prodüktör oldum. Grünberg şirketinin İzmir satış mümessilliğine de başlamıştım. Bütün plakçıları dolaşıp sipariş topluyordum. Lisede öyle dolu dolu bir hayat yaşıyordum ki... Orkestrayla da bir gazinoda müzik yapıyorduk. Sabah dörtte eve gelip yedide oku-

la gidiyordum. Bu tempo içinde yolumu seçmeye başlamıştım. Başka hiçbir mesleğin beni kesmeyeceğini anladım. Spor spikerliği de şöyle oldu. TRT Spor Müdürü beni Ankara'ya çağırıp canlı yayında bir Ankara Gücü - Göztepe maçı anlattırdı. Sonra da İzmir'deki maçları anlatmakla beni görevlendirdi. Sırf üniversite diplomam olsun diye Ege Üniversitesi'nde Dış Ticaret ve Turizm okudum. Ama artık hem kariyer yapmaya hem de para kazanmaya başlamıştım. 1973'te de 1 Numara Plak Yapım Şirketi'ni kurarak İstanbul'a taşındım.

Geriye baktığım zaman fırsatları da kendim yarattığımı görüyorum. Herhalde ölünceye kadar da sevdiğim şeyleri yapmaya devam edeceğim. Bu işler beni zengin etmedi ama çok mutlu etti. Bunun karşılığı da maddiyatla ölçülemez.

Siyasi girişimleriniz de var, Yeşiller Partisinin (1988) kurucuları arasındasınız. Ayrıca 2004 seçimlerinde CHP Şişli Belediye Meclis Üyeliği'ne seçildiniz. Siyasetle ilişkinizi nasıl tanımlarsınız?

Ben siyasetten hep uzak durmaya çalıştım çünkü politikayı sevmiyorum. Politika yapmak için doğmuş insanlar var. Ben o tarz bir yapıda değilim. Yeşiller Partisi kurulurken bana geldiklerinde, çevreci bir insan olduğum için buna sıcak baktım. Yeşiller Partisi'nin daha farklı bir yaklaşımı olacağına inandım. İlhan İrem ile birlikte gidip kurucu üye olduk. Ama sonra baktık ki kurucu üye olanlar arasında başka siyasi ihtirasları olan insanlar var. Bir süre sonra istifa ettim. Şişli Belediye Meclis üyeliği de bir siyasi çaba sonunda gerçekleşmedi. Bana bir öneride bulundular. Ben de çok başarılı bir belediye olduğumu gördüğüm Şişli Belediyesi'ne ve Mustafa Sarıgül'e, bir sanatçı bakışıyla katkıda bulunabilirim

diye düşünerek meclise girdim. Bugün oradayım. Eğer beş yıl sonunda bir katkı olabilirse kendimi mutlu hissedeceğim. Ama siyasi bir hedefim, ileriye dönük planlarım yok.

'41 Kere Maşallah' albümünde 41 yıllık çalışmalarınızdan derlenen 26 şarkıyı bir albümde toplamak fikri nasıl oluştu?

Söz olsun, müzik olsun, 300'e yakın şarkım var. 41 senedir de bunlar okunuyor. Sağlığımda bir tribute albüm yapma fikri

doğdu. Şarkılarımı yeni ve eski kuşak şarkıcıların yeni yorumlarıyla değerlendirmek istedim. Amacım bu albümü 40. yılımda yapmaktı ama yetiştiremedim. Albümün yapımı 1,5 yıl sürdü ve 2006'yla birlikte 41. müzik yılıma girdik. Albümün adı da böylece ortaya çıktı: '41 Kere Maşallah'. 36 yorumcu ve enstrümental katkıda bulundu. Hepsi çok önemli, çok saygı duyduğum isimler. Devam niteliğindeki ikinci albümde genç rock grupları Kocatepe şarkılarını yorumlayacaklar. Yılbaşına kadar 'Rock Yorumlarıyla Kocatepe Şarkıları'nı bitirmeye çalışıyorum. Bu şekilde genç kuşakların Kocatepe'yi daha iyi tanıyacağını düşünüyorum. Üçüncü albümde de Türk Sanat Müziği yorumcularına yer vereceğim. Bu projenin dördüncü ayağında da Akdeniz ülkeleri sanatçılarının Ko-

catepe şarkılarını İspanyolca, İtalyanca, Fransızca, İbranice, Rumca sözlerle yorumları yer alacak. Kendime hep yeni hedefler koyuyorum. Birer birer o hedeflere vardıkça yeni hedefler koyuyorum.

'41 Kere Maşallah'tan sonra pek çok insan "Aa bu şarkı Ali Kocatepe'ninmiş" dedi. Sanki hangi şarkılarda imzanız olduğunun yeni farkına varıldı.

Şarkılarımı yeni ve eski kuşak şarkıcıların yeni yorumlarıyla değerlendirmek istedim. Amacım bu albümü 40. yılımda yapmaktı ama yetiştiremedim. Albümün yapımı 1,5 yıl sürdü ve 2006 ile birlikte 41. müzik yılıma girdik. Albümün adı da böylece ortaya çıktı: '41 Kere Maşallah'. Yılbaşına kadar da 'Rock yorumlarıyla Kocatepe Şarkıları'nı bitirmeye çalışıyorum.

Bu çok enteresan. Beni yakından tanıyanlar bile, 'Melankoli', 'Ben Sana Vurgunum', 'Küçük Bir Aşk Masalı' gibi şarkıların benim olduğunu sanki yeni fark ediyor. Kendi söylediğim şarkıların dışında şarkı yapmamışım gibi bir kanı var. Nedense besteciler ve söz yazarları, geri planda kalıyor. Bugün video kliplerde, şarkıcının ve şirketin adının yanında besteci ve söz yazarının adını da ısrarla koyduruyoruz ki insanlar izlerken bir şeyin gerçek sahibini bilsinler. Yoksa 'bu da mı senindi?' gibi hayret nidaları ile karşı karşıya kalıyoruz.

Album kapağı çok güzel olmuş. Fikir sizin mi, ressamın mı?

Prodüktörlük hayatım boyunca yaptığım albüm kapakları dille-re standır. Bülent Ortaçgil'in 'Benimle 'Oynar mısınız?' albümünden tutun yine o yıllarda Modern Folk Üçlüsü'ne yaptığım 'Kırk Yıl Sonra' albümünün kapağı, Gökben'e yaptığım albümlerin kapakları kendilerinden çok söz ettirmiştir. Bu albümde bütün sanatçıları bir arada gösterecek, bir ressamın fırçasından çıkmış gibi bir tablo istiyordum. Aradığım ressamı sonunda yakaladım: Metin Ünsal. Yaptığı resimlerde yüzleri boş bırakıyordu. Kendisine teklif ettiğimde sabırla uğraştı, ve bence çok keyifli bir çalışma ortaya çıkardı.

Birçok kez Erovizyon yarışmasına katıldınız. Bunların arasında unutamadığınız yarışma hangisi?

İki önemli hadise oldu. Biricisi; 1978 yılında iki şarkı göndermiştim. 'Melankoli' kafadan elendi. Sonra da 1978 yılında Altın Kelebek ödülleri bana yılın bestecisi ödülünü kazandı. İkinci parçam 'Dostluğa Davet' finale kaldı. Ama birinciliği alamadık. Yine de TRT hakkımız yendi diye bizi Seul Şarkı Yarışması'na yolladı. Ve orada Grand Prix'den sonraki en büyük ödülü aldık. Hem üzül müştüm hem de Güney Kore'de ülkemiz adına aldığımız ödülle sevinmiştim. Bir başka hayal kırıklığım 1983 yılında oldu. Sezen Aksu, Coşkun Demir ve ben 'Heyamola' adlı şarkımla katıldık. Favori gösterilmemize rağmen jüri şarkımızı birinci seçmedi. Ve 'Opera' birinci oldu. Ama şarkı Hey Dergisi'nden 'Yılın 45'liği' ödülünü aldı. Yani Erovizyon'da kaybettiren şarkılar bana başka önemli ödüller kazandı. Bir tek şuna hayıflanmıyorum: 1985 yılında Sezen Aksu ve Özdemir Erdoğan 'Küçük Bir Aşk Masalı'nı seslendirdiler. Dördüncü olduk. Ama o sene MFÖ birinci olmuştu ve bunu gerçekten hak etmişlerdi. Benim şarkım da klasik oldu. Bir

Erovizyon Türkiye birinciliğim var, o da 1981 yılındaki Ayşe-gül Aldinç ve Modern Folk Üçlüsü'nün seslendirdiği 'Dönmedolap'. Bu şarkıyı '41 Kere Maşallah' albümünde Redd muhteşem bir şekilde yorumladı. Benim için Eurovizyon'lar 1978'de başladı 1988 de bitti. Daha sonraki yıllarda Eurovizyon için duyduğum bir heyecan da kalmadı. Amatörlerin ilgi duyması gereken bir yarışma olarak görüyorum.

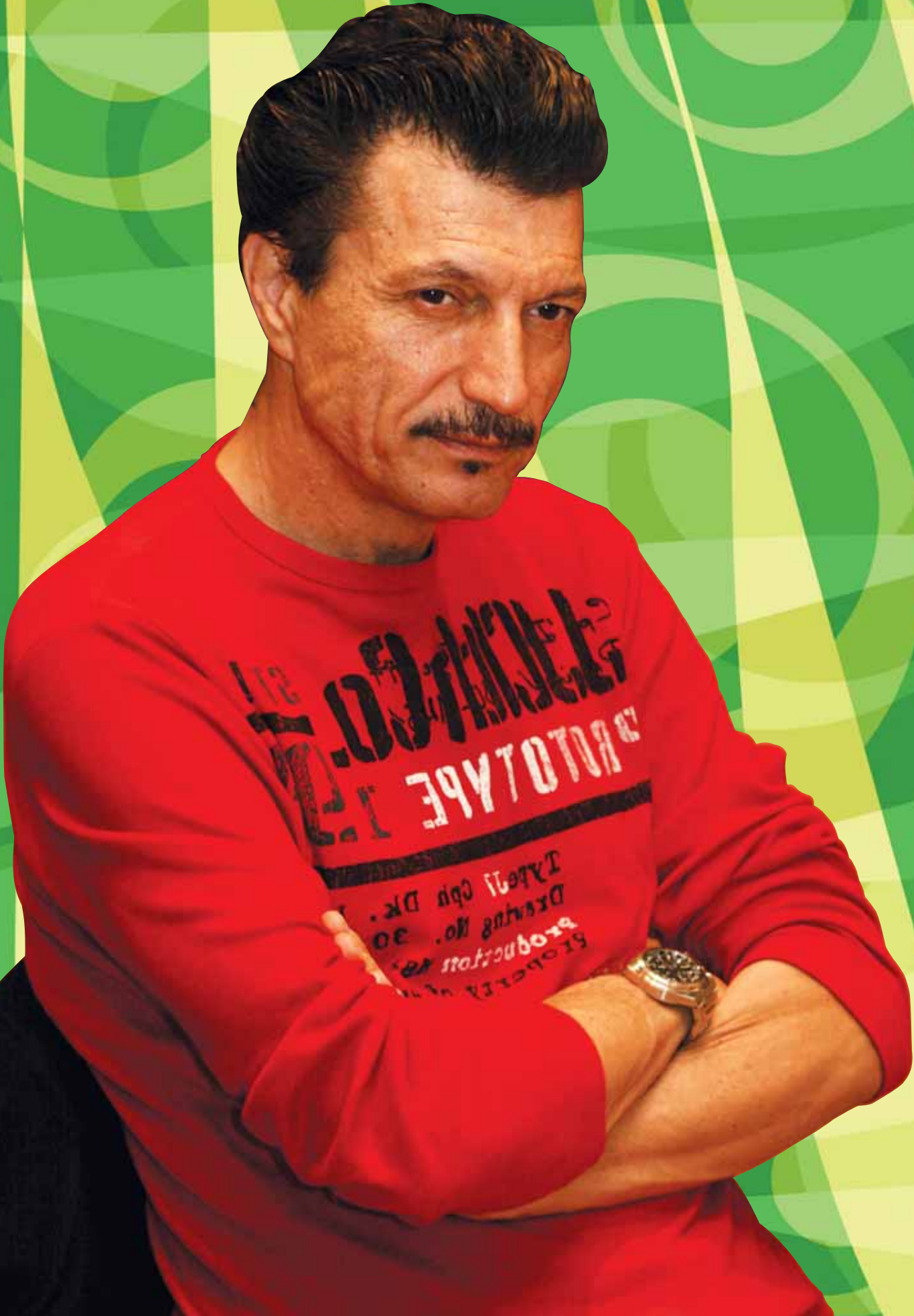
POPSAV ile başlayan meslek birliği süreçlerine katkınız bildiğimiz kadarı ile MESAM ile devam etmiş, son olarak da MÜ-YORBİR 'de başkanlık yapıyorsunuz. Bu yapılarla sizin ilişkiniz nasıl şekillendi?

POPSAV, pop müzik sanatçıları-nın vakfı olarak kurulmuştu. Yıllarca yönetim kurullarında görev aldım. İlk kurulan meslek birliği MESAM'da ise 3 dönem boyunca yönetim kurulu üyeliğinde bulundum. Şimdi, bağlantılı komşu haklarının yorumcularla ilgili meslek birliği MÜYORBİR'in yönetim kurulu başkanlığını yapıyorum. Hem eser sahibi, hem yorumcu, hem de yapımcı kimliğimle tüm meslek birlikleriyle iç içeyim.

MESAM-MSG birleşmesine dair görüşleriniz nelerdir?

MESAM ve MSG'nin aynı çatı altında buluşması telif sahiplerinin işlerini daha da kolaylaştıracaktır. O günü dört gözle bekliyorum.

Röportaj: Esra Okutan, Taner Koçak

Fotoğraflar: Sinan Kesgin

‘Maçolar’ adlı diziyle ekrana gelmeye hazırlanan perküsyon sanatçısı Burhan Öçal bir yandan da ‘Trakya All Stars’ın ikinci albümü için stüdyoya girdi. Hakkında ‘darbukatör’ diyenlere kızan sanatçı ‘darbuka çalabildiğim için gurur duyuyorum’ diyor.

burhan öçal:

maço bir karakterim yok, tipim öyle...

“Trakya All Stars”ın ikinci albümü için stüdyodasınız. Nasıl bir albüm olacak?

Bu tam roman albümü olacak. Rumeli, Trakya yani Kırklareli müziği. Gruptaki müzisyenlerin kendi bestelediklerine de yer verdik. Beste derken, o yöreden beslenmiş, dedelerinin dedelerinden kalan nağmeler. Bir değerli maden gibi oluşan melodiler, figürler. Albümde anonim parçalar da olacak.

İnce saza yeni enstrümanlar katıyorsunuz değil mi?

İnce sazla, davul zurnayı karıştırıyorum. Zaten iç içedir de. Biraz derleyip toparlamak gerekiyor. Önemli olan ticari kaygı olmadan bunları yapmak. Aksi takdirde sanatınız aşınıyor, rafine olmuyor. Ticari kaygı gütmeyeniz daha rahat müzik yapıyor.

“Trakya All Stars” albümü ve konserleri Kırklareli’ndeki müzik ortamını nasıl etkiledi?

Darbuka, klarnet, keman gibi enstrümanlar çok popüler olmaya başladı. Enstrümantalistler kendi değerlerini

anlamaya başladılar. Özgüven geldi. Saygınlık görmeye başladılar. Siyahiler olmasaydı, romanlar olmasaydı belki de marş müzikleriyle ağlıyor olacaktık. Kırklareli’nde gençleri yetiştiriyorum. Hepsi deha. Bir tanesi klarnetçimiz Savaş, bir tanesi kanun çalıyor, iki tane de darbukacı var. Bu bahsettiklerimden birisi daha 14 yaşında, onu çıkarmıyorum ortaya, Kırklareli’nde saklıyorum. Türkiye’nin Zakir Hussein’i olacak. 7 senedir günde sekiz saat benim kontrolümde çalışıyor. Kırklareli bir cevher. Bir ton müzisyen var Kırklarelili ama söylemezler oralı olduklarını.

Roman çağrışımı yapmasın diye mi?

Bilmiyorum belki. Ben de tam tersi. Bas bas bağıryorum Kırklareliliyim diye.

Çoğu Selanik’ten göçenler değil mi?

Evet. Benim anne tarafım mesela o taraflardan. Biri de yazmış (Soner Yalçın) ben Sabetaycıymışım. Biraz ünlü olduk ya öküz altında buzağı ararlar şimdi.

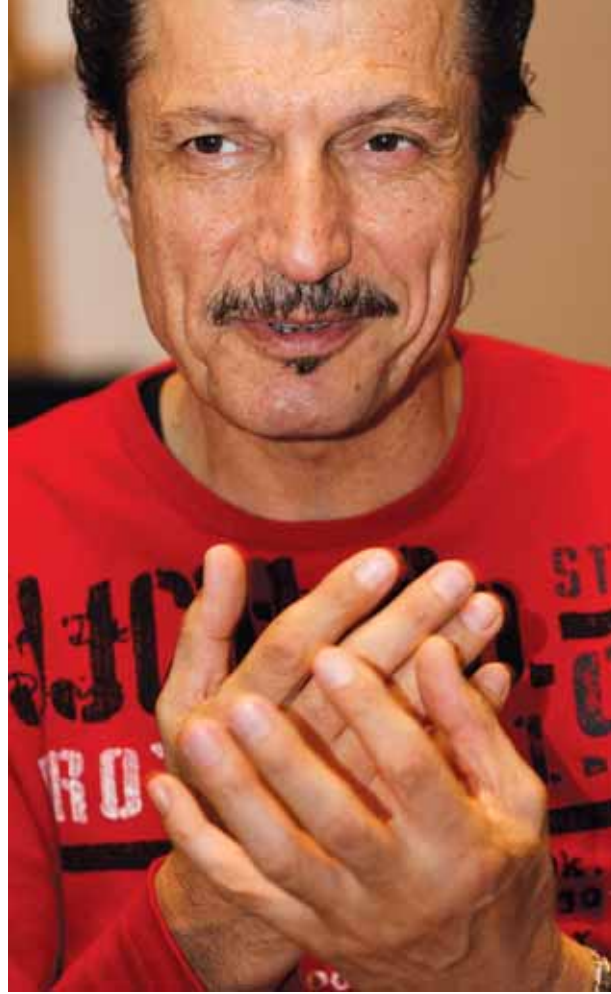
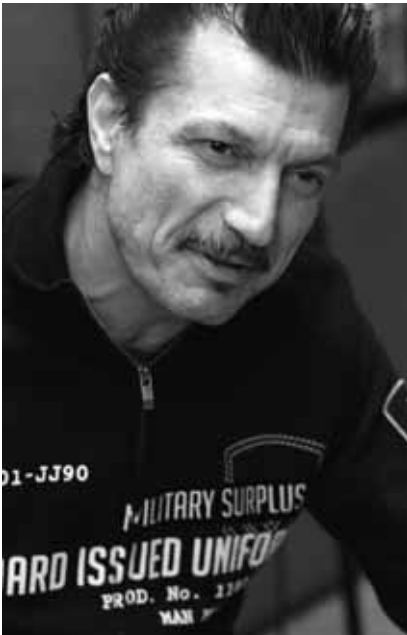
Müziyenlik kadar Hollywood'da sinemacı olmak istemişsiniz. Hala da istiyorum. Ben bunu artık söylemekten de çekinmiyorum. Artık Türkiye'de bazı şeylerin değişmesi lazım.

Yeni bir diziye başlıyorsunuz. Rolünüzden bahseder misiniz?

Güney Amerika'da çok tutulan bir dizinin yerli versiyonu olacak. İsmi 'Maçolar'. Bir malikane beş oğlu ve karısıyla yaşayan bir babayı canlandırıyorum. Geçmişini biraz karanlık ama artık toplumda saygınlık kazanmış birisi. Otel zincirleri var. Derken tutkulu bir aşk yaşamaya başlıyor falan. Güzel bir senaryo, heyecanlı ve hareketli.

Bu 'maço' imajı sizin üzerinize iyi oturdu. 'O Şimdi Mahkum'da da benzer bir rolünüz vardı.

Öyle bir karakterim yok, tipim öyle. Centilmen olmak gerekirse centilmen, serseri olmak gerekirse serseri oluyoruz. Rol kesmeyi az çok öğretiyorlar bize. 'O Şimdi Mahkum'da sınıfı geçtim galiba. Ama o ilk filmimdi, devamı gelecek.

Dizi çekimleri çok vakit alıcı bir çalışma. Müzik çalışmalarınız etkilenmeyecek mi? Doğru aslında ama

ona göre anlaştık. Haftada dört gün çekim yapacağız diğer günleri konserlere ayıracağım. Bazı yoğun konser zamanlarında çekim yapmayacağız. Tek avantajı dizinin sürekli Antalya'da çekilecek olması. Oradan oraya koşturmayacağız. Güzel bir iklim... Spor yapma olanağım, düzenli uyku uyuma şansım olacak diye düşünüyorum.

Müziyen olarak bir yere gelmişken dizi aktörlüğüne sardırarak biraz kafaları karıştırmayacak mı?

Türkiye'de karıştırabilir. Yurtdışında sorun olmaz. Tam aksine popülerliği artırır. Bana yurtdışında 'sana aktörlük de yakışır' diyorlar. Niye olmasın? Tabii ki önce müziyenliği mi kabul ediyorlar. Bir şeyi esaslı yapacaksın. Onun yanın-

da ne yaparsan yap mübahtır. Ben asıl ritimciyim ama saz da çalarım piyano da. Bir de tutturmuşlar 'darbükatör' diye. Akıllarınca aşağılamaya çalışıyorlar. Darbuka bugün dünyanın en saygın enstrümanı haline geldi. Bütün dünya darbuka çalıyor. Roman müziyenlerini aşağılayarak ayırmacılık yapıyorlar. Gurur duyuyorum darbuka çalabildiğim için.

Biraz Kırklareli'ndeki geçmişinize dönersek.

Babanız nereliydi?

Baba tarafından tam Trakyalıyız. Akıncı beylerinin torunlarının torunlarıyız. Babam Muallim mektebinde

**Centilmen olmak gerekirse centilmen,
serseri olmak gerekirse serseri oluyoruz.
Rol kesmeyi az çok öğretiyorlar bize. 'O
Şimdi Mahkum'da sınıfı geçtim galiba.
Ama o ilk filmimdi, devamı gelecek.**

'Trakya All Stars' albümüyle darbuka, klarnet, keman gibi enstrümanlar çok popüler olmaya başladı. Enstrümantalistler kendi değerlerini anlamaya başladılar. Özgüven geldi. Saygınlık görmeye başladılar.

okumuş. Evin tek oğlu olduğu için şımartılmış. Biraz miras da kalmış. Yahudi arkadaşları, sana sinemacılık yakıştır, gel sinema açalım demişler. Çok janti bir adamdı. Annem onun ikinci eşi. İlk eşi doğumda ölmüş. Annem, babamla sinemada tanışmış. Ve nişanlı olmasına rağmen aşık olmuşlar. Nişanı atıp babamla evlenmiş. İki abim, iki ablam var. Annemi 16 yıl önce, babamı 29 sene önce kaybettim. Canlarım ciğerlerim benim. Babama giderken sarıldım, 'Baba ben Hollywood'a gidiyorum' dedim. 'Bre veled git bakalım' dedi. Babam da o zamanlar Muzaffer Tema'yı tanıyordu. Muzaffer amcanın bana orada iş bulacağını düşünüyordu. Babamla vedalaşırken bunun onu son görüşüm olduğu içimden geçti. Hayatımın en hazin anlarından biriydi.

Giderken müzisyen olmak üzere mi gittiniz?

Hayır. Ne olacağımı bilmiyordum. Ama 'bir baltaya sap olacağım' dedim. Çok cesurdum o zamanlar. Zıpkın gibiydim. Babam bir sene sonra öldü. İlk önce İsviçre'ye gittim. Burada çok ünlü bir caz davulcusu olan Pierre Favre'in workshop'una katıldım. Dünyanın her yerinden davulcular vardı. Çat pat konuşuyorum. Ama baterim yoktu. Sonra gruba bir İranlı geldi. Onun bendirini aldım. İkimiz birlikte aksak semai çalmaya başladık. Sonra o İsviçre'nin en ünlü halı tüccarı oldu. Çaldıklarımız Pierre Favre'in çok hoşuna gitti. Workshop sonunda konser verdik. Sonra yavaş yavaş bir çok konserde yer almaya başladım. Gazetelerde küçük küçük isim çıkar oldu. Hayalim hala Amerika'ya gitmekti. Tam gideceğim, Lozan'da, varlıklı bir ailenin kızına aşık oldum. Bir aşk, aşk... Öldük bittik. Amerika hayal oldu. Yıllar sonra konsere gittim ancak Amerika'ya. O günlerden bu günlere geldik. Ama hala istediğim müzikleri çalamadım.

Nedir çalmak istediğiniz müzikler?

Yaptığım güzel suitler var, konçerto tarzı. Kronos Kuartet için yapmıştım hala çalamıyorlar. Londra Senfoni

ile çalmayı istediğim eseri Antalya Senfoni ile Altın Portakal Film Festivali'nin kapanış töreninde çaldık. İki, üç tane orkestra eseri yapmak istiyorum. Ülke-me, çoluğuma çocuğuma kalsın. Paramara, telif de istemiyorum. Ben nasılsa iki yudum ekmek her zaman yerim. Öyle bir kaygım yok. Evim arabam var. Fazlası haram zaten. Stokçu insan sevmem. O yüzden madem ki biz bir Burhan Öçal fenomeni yaratmaya çıktık yollara bari değsin.

Yıllar önce ethno elektronik müziğin ön planda olacağını söylemişsiniz. Bu öngörünüz gerçekleşti. Şimdi müziğin geleceğine yönelik düşünceniz nedir?

Bundan sonra akustik müzik ön plana çıkacak. Geleneksel müzikler hakim olacak. Ama en çok can çekişen müzik türü caz olacak. Caz müziği artık sadece sosyal statüsü yüksek, genel kültürü yüksek detaycı bir tabaka tarafından dinlenecek. Caz aslında Amerikalı siyahilerin müziğidir ama Paris'te popüler olmuştur. Bizde sadece elitlerin müziği olarak algılanıyor.

Diskografi

Yeni Dünya – 2005

Sultan Orhan - 2004

Trakya All Stars 'Kırklareli İl Sınırı' – 2003

Groove Alla Turca – 1999

Black Sea – Karadeniz – 1999

Sultan Secret Door – 1997

Sultan – 1997

Jardin Otoman – 1996

Fotoğraf
Uncut dergisi

Derleyen: Esra Okutan

Yeni yayımladığı 'Modern Times' albümüyle bir kez daha liste başı olan 65 yaşındaki Bob Dylan her dönemin ruhunu müziğe dökebileceğini bir kez daha kanıtladı. Bruce Springsteen'in dediği gibi, günümüzde ne zaman iyi bir rock parçası yapılırsa onda Dylan'ın gölgesi olacak...

65 senedir susmayan sessiz direniş:

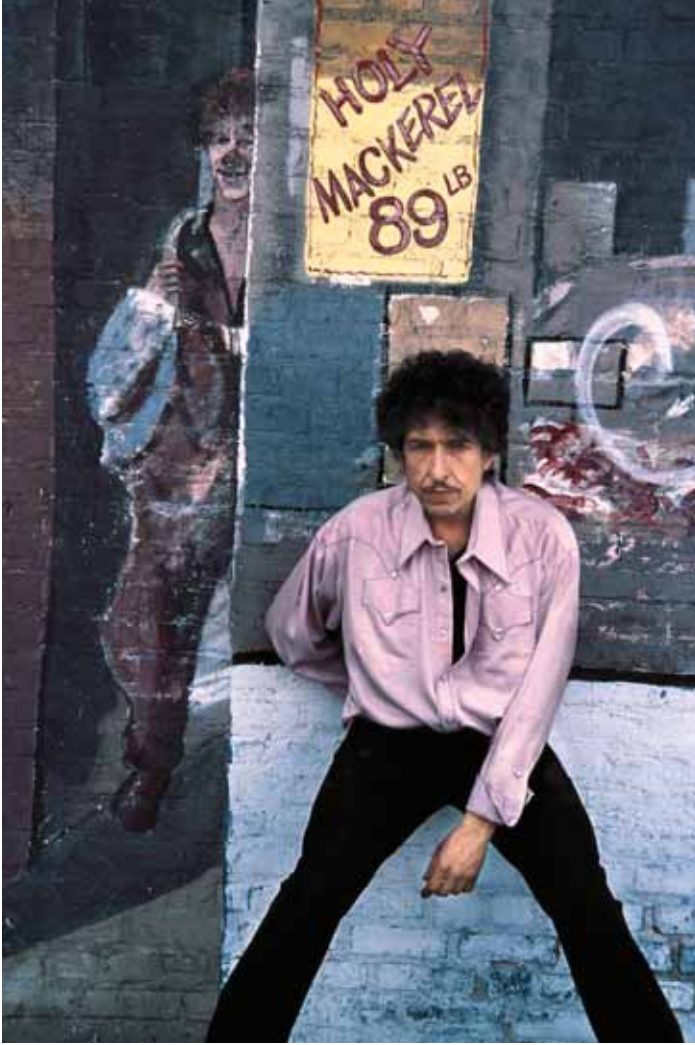
bob dylan

Robert Allen Zimmerman, 24 Mayıs 1941'de Kuzey Minnesota'nın Duluth kentinde Doğu Avrupa kökenli Yahudi bir ailenin oğlu olarak dünyaya geldi. Sessiz, yuvarlak suratlı Zimmerman, ergenlik çağını 50'li yılların bu endüstriyel ve gelenekçi şehrinde geçirdi. Sessizliği hakkında yıllar sonra ilk kız arkadaşı Echo Helstrom şöyle diyecekti. "Sessiz direniş". Gençlik yıllarında iki idolü vardı: "Rebel Without A Cause" fiminde gördüğü James Dean ve müziğiyle ona ilham veren Elvis Presley (Elvis 1977 yılında öldüğünde Bob Dylan bir hafta kimseyle konuşmadı). Ailesinin sahip olduğu ev eşyaları dükkanı iyi iş yaptığından yaşlılarına göre daha yüksek standartlı bir yeni-yetmelik yaşadı. 11- 12 yaşında turkuaz renginde Sears Roebuck marka gitarı vardı. 15 yaşında ise ikinci el Harley Davidson motosikletle dolaşıyordu. O dönemlerde Louisiana ve Arkansas'dan yayın yapan siyahi radyoları ve R&B müziği keşfetti. 1955 yılında orta okuldayken ilk grubu "Golde Chords"u kurdu. Grupta piyano, gitar, armonika ve vokalleri üstlenmişti. Ancak 20 yaşındaki Little Richard'ın radyolardan yükselen trans, kilise müziği ve R&B'ü biraraya getiren sound'unu duyunca çok etkilendi. "Tutti Frutti" "Long Tall Sally" gibi Little Richard parçalarını söylemeye kalkınca grup arkadaşları itiraz ettiler. Genç Zimmerman ilk grubundan böylece ayrılmış oldu.

İLK AŞK

1957'de, uzun sarı saçlı, deri motosiklet ceketi ile jean giyip onun gibi siyahi radyoları dinleyen Echo Helstrom'a aşık oldu. Bu ilk aşk ailede biraz tansiyon yükseltti çünkü Bob'un ailesi Rotary ve Ticaret Odası üyesi saygın bir aile iken Echo'nun ailesi bir karavanda yaşıyordu. Aslında bu ilişki Bob'un ailesine ve geleneksel tutucu çevresine bir başkaldırıydı. John Steinbeck okuyan ve siyah radyolardan blues dinleyen Bob, ırk ayrımcılığı ve sınıf farkının bilincine varmıştı. Yaşadığı kasabanın ve hatta Minnesota'nın dışında bir hayatı merak ediyordu. Böyle bir hayatı ona sadece gitarının sağlayabileceğini anlamıştı.

Her fırsatta küçük konserler için civardaki kentlere gitmeye başladı. Kurduğu gruplar sürekli değişiyordu. "The Shadow Blasters", "The Satin Tones", "Elston Gunn" ve "Rock Boppers" bunlardan birkaçıydı. Rotary kulübüne üye bir mağaza sahibinin oğlu olmak ona yeterince ilginç gelmiyordu. İnsanların üzerinde istediği etkiyi yaratabilmek için hakkında mitler oluşturmaya başladı. Oklohomalı bir öksüz olduğunu, küçüklüğünden beri karnavallarda çalıştığını, gitar çalma tekniğini New Mexico'lu yaşlı bir zenci müzisyenden öğrendiğini söylüyordu. O doğuştan yıldızdı ve kendi kişiliğinin yanı sıra bir de kurgu kişiliğe sahip olması gerektiğini anlamıştı. Bu imaj in-

sanları hem çekecek hem de bir adım uzakta tutacaktı. Yıllar sonra bu konuda şöyle diyecekti "Ben sadece Bob Dylan olmam gerektiğinde Bob Dylan'ım. Geri kalan vakitlerde sadece kendimim".

WOODIE GUTHRIE'Yİ ZİYARET

Öncelikle kendine basit bir Amerikan soyadı buldu: "Dillon" (Önceleri böyle yazıyordu). Bu isim için bir televizyon dizisi olan Gunsmoke'un kahramanı Matt Dillon'dan esinlendiği sanılıyor. 1958 yılında kız arkadaşı Echo'dan ayrılan Bob, müzik konusunda ciddileşmeye başlamıştı. 1959 Ocak ayında gittiği bir konser onu çok etkiledi. "Kış Dans Partisi" adı altında düzenlenen konserde 22 yaşındaki Buddy Holly'nin "That'll Be The Day" "Peggy Sue" gibi parçalarında Bob Zimmerman aradığı country ve R&B karışımı sound'u bulmuştu.

Ne yazık ki bu konserden 5 gün sonra Buddy Holly ve müzisyenler, Richie Valens ve Big Bopper'ı taşıyan tek motorlu uçak Minneapolis'in güneyinde düştü.

1959 yazında liseden mezun olan Bob, Fargo'ya giderek bir

Greenwich Village'deki müzisyenlerden o kadar çok şey kaptı ki "House Of Rising Sun"ı, hayatını bir New Orleans genelevinin terasında geçirip her şeyi öğrenmiş yaşlı bir adam edasıyla söylüyordu.

Coffee House'da garsonluk yapmaya başladı. Burada The Shadows grubundan, Velline kardeşlerin dikkatini çekerek onlara piyanoda eşlik etti. Birkaç ay sonra Shadows, "Suzzy Baby" parçasıyla listelerdedeydi.

Yaz bitince Bob ailesinin de ısrarıyla Minneapolis Üniversitesi'ne yazıldı. Bunun en iyi yanı yerel bohemlerin takıldığı bir bölge olan Dinkytown'daki sosyal hayata katılmasıydı. Beat jenerasyonun izlerini taşıyan Dinkytown, Greenwich Village taklidi bir yerdi ve Bob burada çok merak ettiği bir dünyaya adım attı: "aşk, şarap, şiir, caz". Ayrıca otorite karşıtı politik tavır da gelişmeye başladı. Woody Guthrie, Pete Seeger gibi protest folk şarkıcıların, azınlıklara ve işçi sınıfına yapılan haksızlıklardan bahseden parçalarından çok etkilendi. Bu arada Purple House adlı bir Coffee House'da sahneye çıkmaya başladı. Üniversite ona fazla bir şey vermiyordu. O şairlerin, ressamların, işsizlerin yanında daha fazla şey öğreniyordu. Bu insanların yanında Kerouac'ın "Yolda"sını, Ginsberg'in "Howl" unu keşfetti. Ve kısa bir süre sonra ilk parçası "One - Eyed Jack" i yazdı. Bu arada Woody Guthrie'nin otobiyografisi "Bound For Glory"i okumuş ve hayran kalmıştı. Yıllar sonra bu kitabın hayatını değiştirdiğini kabul edecekti. Woody Guthrie ona beyazların da bir zerafetle blues söyleyebileceğini ve insanların tavırlarını etkileyebileceğini göstermişti. En büyük fantezisi o sıralar bir New Jersey Hastanesi'nde yatan 48 yaşındaki Guthrie'yi ziyaret edebilmektir. Ve 1961'in soğuk bir Ocak gününde 20 yaşındaki Bob Dylan (Bu arada ismini böyle yazmaya başlamıştı) New York'a ayak bastı.

New York'da doğru Greenwich Village'a giden Dylan, burada "Cafe Wha?" da sahneye çıkmaya başladı. İdölü Woody Guthrie'yi hastanede ziyaret edip ona birkaç şarkı çalmayı da ihmal etmedi. Guthrie onu hafta sonları kaldığı bir dostunun evine davet etti. Böylece Bob Dylan, Guthrie geleneğine bağlı ünlü folk şarkıcılarıyla tanışma fırsatına sahip oldu. Bunların arasında Pete Seeger, Cisco Houston, Ramblin' Jack Elliott gibi isimler vardı. New York'ta tanıştığı sanatçılar Bob Dylan'ın gençliğinden, yeteneğinden, Huckleberry Finn ve Charlie Chaplin karışımı saf görünüşünden ve ince mizah anlayışından etkileniyorlardı. Dylan bu dönemde ilk gerçek bestesi "Song to Woody"i yaptı. Village'deki müzisyenlerden o kadar çok şey kaptı ki "House Of Rising Sun"ı, hayatını bir New Orleans genelevinin terasında geçirip hayat hakkında öğrenmesi gereken her şeyi öğrenmiş yaşlı bir adam edasıyla söylüyordu.

COLUMBIA RECORDS İLE ANLAŞMA

Onun armonika çalışına kapılan genç kızlardan biri olan Susan Rotolo ile tanıştığında kızın politik aktivist tavrından etkilendi. McCarthy ve nükleer silahlanma karşıtı gösterilere katılan Suze'den ayrıca Rimbaud, Verlaine, Baudelaire gibi şairleri öğrendi. Dylan'ın, efsane Mississippi blues'cu John Lee Hooker'ın bir konserinde ön grup olarak yer almasının ardından New York Times'ın müzik kritiği Robert Sheldon onunla ilgili yüreklendirici bir yazı yazdı. Bu yazı Columbia Records'dan John Hammond'ın ilgisini çekti. Stüdyoya davet edilen Dylan bu buluşmanın ardından Columbia Record'un sanatçıları arasına katıldı.

19 Mart 1962'de ilk albümü "Bob Dylan" yayınlandı. "You're No Good", "House Of Rising Sun", "Baby Let Me Follow You Down" gibi cover parçaların yanı sıra orijinal iki parçası vardı. "Talking New York" ve "Song To Woody". Sadece 5000 kopya satan albüm büyük bir başarı getirmede. Bu arada konser vermeye devam eden Dylan yeni şarkı yazmaya konsantre oldu. Suze ile yaşadığı küçük dairenin yemek masasının üstünde Dylan'ı kitlelere sevdirecek olan "Blowin' in The Wind" yazıldı. Ancak ayrılık gecikmedi. Suze'un sanat tarihi okumak için İtalya'ya gitmesi Dylan'ı çok yaraladı. Bu aşk acısının iki meyvesi oldu "Tomorrow is A Long Time" ve "Don't Think Twice". Bu arada BBC'nin "The Madhouse on Castle Street" adlı televizyon dizisinde anarşist bir öğrenciyi canlandırmak üzere İngiltere'ye gitti. Burada İngiltere'nin önde gelen folk sahnelerinde şarkılarını seslendirdi. İkinci albüm "Freewheelin" 27 Mayıs 1963 yılında yayınlandığında "Blowin' in The Wind" dışında "Masters Of War" "A Hard Rain's Gonna Fall" gibi güçlü şarkılar içeriyordu.

JOAN BAEZ İLE TANIŞMA

Dylan'ın parçaları 60'ların isyankar öğrencilerine ilham veriyordu. O James Dean'ın, James Joyce okuyarak dolaşan bir versiyonuydu. Bu sıralarda Suze Rotolo tekrar Amerika'ya dönmüştü. Ancak Dylan, hayatının diğer bir önemli kadınıyla tanışmıştı. Monterey Folk Festivali'nde o sıralar folk müzik dünyasında tanınan bir isim olan Joan Baez ile tanıştı. Bir süre sonra Newport Festivali'nde Baez, Pete Seeger, Theodore Bikel ve Freedom Singers ile sahneye çıkıp "We Shall Overcome" parçasını seslendirdi. Bu dönemde "Blowin' in The Wind" listelerde yükselmeye başlamıştı.

Joan Baez ile Bob Dylan'ın arasındaki yakınlık kısa zamanda aşka dönüştü. Eylül 1963'de

"Washington Yürüyüşü" sırasında birlikte şarkı söylediler. Bob Dylan ve Baez sesleri birbirlerine hiç uymasa da temsil ettikleri değerler nedeniyle halk tarafından çok sevilen bir ikili olmuşlardı. Aralık 1963'de Başkan Kennedy suikastinden üç hafta sonra, Sivil Özgürlükler Komitesi tarafından verilen "Paine Ödülü"nü almak için kürsüye sarhoş bir şekilde çıkınca büyük tepki topladı.

1963'ün sonlarında Dylan Amerika'nın en çok konuşulan şarkıcısıydı. Ama ona karşı yıpratma politikası da başlamıştı. Newsweek'de yayınlanan bir makede "Blowin' In The Wind"i başka bir söz yazarından çaldığı iddia ediliyordu.

Ocak 1964'de üçüncü albümü "The Times They Are A - Changing" çıktı. Bir Orta Amerika konser dizisinden sonra mayıs ayında İngiltere'ye giderek Royal Festival Hall'da 3000 kişinin karşısında konser verdi. İngiltere o sıralar Beatles, The Rolling Stones, the Kinks gibi gruplar tarafından sallanıyordu. Şimdi bu grupların fanları Dylan için de kuyruğa girmişler ve onun tarzına hayran olmuşlardı. Bu konserden sonra Yunanistan'a tatile giden Dylan, burada 15 şarkı yazdı ve dönüşte bir günde Columbia stüdyola-

Dylan'ın etkileri Atlantik'in diğer yakasında da hissediliyordu. Beatles'in "Beatles For Sale" albümü yayınlandığında Lennon'un "I'm A Loser" parçası bu etkileri açığa vuruyordu. The Animals grubu "Baby Let Me Follow You Down" ve "House Of Rising Sun" gibi Dylan'ın ilk albümünde yer alan parçaların versiyonlarıyla listelerde yükselmekteydi.

rında onları kaydetti. Dördüncü albüm Ağustos 1964'de yayınlandı "The Other Side Of Bob Dylan". Politik yerine kişisel olan bu albümün başlıca parçaları "Chimes Of Freedom" ve "It Ain't Me Babe" idi.

Dylan'ın etkileri Atlantik'in diğer yakasında da hissediliyordu. Beatles'in "Beatles For Sale" albümü yayınlandığında Lennon'un "I'm A Loser" parçası bu etkileri açığa vuruyordu. The Animals grubu "Baby Let Me Follow You Down" ve "House Of Rising Sun" gibi Dylan'ın ilk albümünde yer alan parçaların versiyonlarıyla listelerde yükselmekteydi.

Bob Dylan ise müziğinde büyük bir değişim sürecine girmişti. Folk temelli müziği rock and roll ile harmanlamaya karar vermişti. Ocak ayında Columbia Stüdyolarına girdiğinde iki elektrikli gitar müzisyeni yanındaydı. Yeni albümü "Bringing It All Back Home", "It's Alright Ma", "Mr Tambourine Man" gibi parçaların yanı sıra "Subterranean Homesick Blues" gibi bir elektrik blues parçasını da içeriyordu. Dylan albüm yayınlanana kadar Baez ile Amerika'da bir dizi konsere çıktı. Albüm yayınlandığında ise Top 10'de yerini aldı.

MİLYONLARCA SATAN İLK SINGLE

Albümün yayınlanmasından sonra İngiltere'ye giden Dylan'a Joan Baez de eşlik etti. Ama konserde sahneye davet edilmemesine çok içerledi. Dylan bu konuda "Ona hiçbir şey borçlu değilim" demişti. İngiltere turnesi D. A Pennebaker'ın "Don't Look Back" adlı belgeseliyle ölümsüzleşti.

Turnede yaşanan herşey olduğu gibi bu "cinema verité" eserinde gözler önüne serildi. Bu arada The Byrds'ün elektrikli gitarlarla yaptığı "Mr Tambourine Man" versiyonu 1965'in folk rock sound'unu belirlemişti. Haziran 1965'de The Byrds, Amerika ve İngiltere listelerinde bir numarayken, Dylan stüdyoya girip bütün bir gününü tek parçayı kaydetmekle uğraştı. Parça "Like A Rolling Stone"du. Bob Dylan sonunda müziğinin nasıl birşey olması gerektiğini bulmuştu. "Like A Rolling Stone", Bob Dylan'ın milyonlarca satan ilk single'ı oldu. Birkaç ay sonra Newport Festivali'nde puantiyeli gömleği, dar

siyah pantolonu ve ray – ban gözlükleriyle sahneye çıkan Dylan, daha çok dandy İngiliz rock şarkıcılarına benziyordu. İlk defa akustik jumbo gitarını bir kenara koyup siyah Black Fender Stratocaster'ını eline almıştı. "Maggie's Farm" parçasının elektikli gitarlar eşliğindeki ilk notaları, tutucu folk dinleyicilerin tüylerini diken diken etmişti. Seyirciyi yatıştırmak için

birkaç akustik parça çalan Dylan artık folk dinleyicisini kaybettiğini anlamıştı. Altıncı albümü "Highway 61 Revisited"ın yayınlanmasının ardından The Hawks'ı arkasına aldığı Forest Hill konserinde 15.000 kişinin karşısına çıktı. Ancak dinleyiciler yeni tarzını protesto ettiler.

25 Kasım 1965'de bir süredir tanıdığı Sara Lowndes ile gizlice evlendi. Bu olaya en çok üzülen Dylan'a vurgun olan Andy Warhol proteğesi Eddie Sedwick'ti. Dylan'ın "Just Like A Woman" parçasını, 60'ların seks, uyuşturucu yoğrulu hikayelerinden en trajiklerinden birini yaşayan ve 1971 yılında ölen Sedwick'e yazdığı söylenir. 1966'da "yapmak istediğim müziğe en çok yaklaştığım albüm" diye adlandırdığı "Blonde On Blonde" yayınlandı. Bu albümün ardından çıktığı Avustralya ve Avrupa turnelerinde "Siz protest bir müzisyen misiniz?" sorularına deli olarak "Siz söyleyin ben neyse protesto edeyim" diye cevap veriyordu.

HAYATINI DEĞİŞTİREN KAZA

29 Temmuz 1966'da Woodstock 'daki evine giderken motosikletiyle bir kaza yaptı. Bu kaza hayatının seyrini değiştirdi. Çatlayan kaburgası yüzünden bir hafta hastanede kalması gerekmişti. Bob Dylan kazadan sonraki 18 aylık dönemi ailesiyle geçirmeyi ve dinlenmeyi seçti. Bu dönemde öldüğüne veya sakatlandığına dair birçok dedikodu etrafta dolaştı. Dinlenme dönemi bittiğinde yeniden the Hawks ile çalışmaya başlayan Dylan'ın müziği kazadan önceki, amfetamine yüklü çılgın müzikten çok farklıydı. Elektrik gitarlar ve orglarla güçlenmiş gotik sound'un yerine akustik gitara eşlik eden sakin bir bas,

davul ve armonika ile işlenmiş basit ve saf bir sound yakalamıştı. Çalışmaların ardından adını the "Band" olarak değiştiren the Hawks ilk albümleri "Music From The Big Pink"i 1968'de yayınladı. Bob Dylan da aynı dönemde "John Wesley Harding" albümünü çıkardı. Jimi Hendrix, The Who, Cream ve Jefferson Airplane bol gürültülü acid ve trippy müziklerini icra ederken Dylan sadeliğe dön-

müştü.

Daha önce yayınlanmamış parçalardan oluşan toplama albüm "Great White Wonder" dan sonra "Nashville Skyline" yayınlandı. Bu albümden çıkan "Lay Lady Lay" İngiltere'de bir numara, Amerika'da da üç numaraya kadar yükseldi. İngiltere'deki "Isle Of Wight" konserinden sonra Amerika'ya dönüşte Woodstock'dan taşınmaya karar verdi. Artık karısının bir önceki evliliğinden olan kızı da dahil olmak üzere iki kızı ve bir oğlu vardı. "Woodstock Nation"dan yaka silken Dylan, tam da Woodstock Festivali'nin gerçekleşmesiyle işler çığırından çıkınca bölgeden taşındı. Ardından "Self Portrait" adında bir double albüm yaptı.

Ekim 1970'de "New Morning" albümü çıktı. Ardından 1966'da yazdığı ama yayınlamadığı ilk kitabı "Tarantula" yayınlandı. Bu arada İsrail'e gitmesi, o güne kadar umursamadığı Yahudi kökeniyle onu yüzyüze getirmişti. Bu yolculuktan sonra ruhani konulara eğilmeye başladı. New York'a dönüşünde Bangladeşli göçmenler yararına George Harrison ve Ravi Shankar'ın da katıldığı bir konserde sahne aldı. Bob Dylan'ın bir beyaz perde tecrübesi de "Pat Garrett ve Billy The Kid" filminde üstlendiği "Alias" rolüydü. Meksika'nın Durango şehrinde çekilen filmde Kris Kristofferson "Billy"i, James Coburn de "Pat Garrett"ı canlandırıyor. Filmin soundtrack'inde bulunan "Knockin' On Heaven's Door" büyük hit oldu.

1973'de Columbia Records'dan ayrılıp Asylum Records'la kısa süreli bir anlaşma yaptı. Columbia buna hiç de yakışık almayan bir tavırla, elindeki bazı kayıtları birleştirerek "Dylan"

Woody Guthrie'nin otobiyografisi "Bound For Glory"i okumuş ve hayran kalmıştı. Yıllar sonra bu kitabın hayatını değiştirdiğini kabul edecekti. Woody Guthrie ona beyazların da bir zerafetle blues söyleyebileceğini ve insanların tavırlarını etkileyebileceğini göstermişti.

adıyla ortaya bir albüm sürerek karşılık verdi. Band ile birlikte stüdyoya giren Dylan ise "Planet Waves" adlı albümü yayınladı. Ardından çıktığı turnenin konser albümü ise "Before The Flood" adıyla yayınlandı. 1974'de ise yeniden Columbia Records ile uzun süreli bir anlaşma yaptı. Bu arada Norman Raeben adında eski bir boksörün felsefe ve resim derslerine katılıyordu. Evliliği kötü gitmeye başlamıştı. Bu dönemde "Blood In The Track" albümünde yer alacak şarkılar biçimlenmeye başlamıştı. Acı çekiyordu ve duygularını sanata dökmeyi yine başarmıştı. "Blood On the Tracks" kazadan beri yaptığı en iyi albümdü.

Mayıs 1975'de Güney Fransa'daki "Les Saintes Maries de la Mer" festivaline katıldı. Tüm Avrupa'dan gelen çingeneler burada "Black Madonna"nın onuruna toplanıyordu. "One More Cup Of Coffee"nin tohumları burada atıldı. Çok geçmeden Eric Clapton, Emmylou Harris gibi müzisyenlerinde aralarında yer aldığı bir ekiple stüdyoya girdi ve "Desire" albümünü kaydetti.

ROLLING THUNDER REVUE

30 Ekim 1975'de 17. ve 18. yy İtalyan Comedie dell'arte gruplarından esinlenerek ortaya çıkardığı "Rolling Thunder Revue" konser ve gösterilerine başladı. Bu konserlerde çok eski dostlarını biraraya getirmişti. Jack Elliott, Joan Baez, Allen Ginsberg, Bobby Neuwirth ve Ronnie Hawkins bunlar arasındaydı. Bazı showlarda çeşitli dadaist numaralar yapıp Baez'i Dylan gibi giydirip anons ederek sahneye çıkartıyorlardı. Ancak Dylan'ın karısı Sara da birkaç gösteriye gelip Dylan ve Baez arasındaki yakınlığı görünce ortalık gerilmişti. 1977'de Sara ve Dylan çocukları Jesse, Anna, Samuel ve Jacob'un velayeti konusunda uzun tartışmalardan sonra boşandılar. Dylan bir Uzakdoğu turnesine çıktı ve Tokyo'daki konser "Bob Dylan At Budokan" adıyla yayınlandı. Ardından "Street Legal" albümü çıktı. Bunu Avrupa konserleri izledi. 17 Kasım 1978'de yine hayatını değiştirecek bir olay oldu. Bir konser sırasında dinleyicilerden biri sahneye küçük gümüş bir haç attı. Normalde böyle şeylere dokunmazdı ama onu yerden aldı. Bir-

kaç gece sonra otel odasında depresif ve hayata küsmüş bir şekilde otururken elini cebine atıp bu haçı buldu. Daha sonra bu deneyimini o anda odada İsa'nın varlığını hissettiğini söyleyerek açıklayacaktı. Böylece Dylan'da yeniden doğmuş Hristianların arasına katıldı.

Dire Straits'in müthiş gitaristi Marl Knofler ile beraber bir sonraki albümü "Slow Train Coming" i yaptı. Albüm olabildiğince funky bir albümdü. Şubat 1980'de bu albümde bulunan "Gotta Serve Somebody" ile "En İyi Rock Erkek Vokal" kategorisinde Grammy ödülü aldı. "Saved" ve "Shot Of Love" albümlerinden sonra 1982'de bir süreliğine köşesine çekilen Dylan, 1983'de Mark Knofler ile "Infidels" albümünü yaptı. Bu albümde Dylan'ın 80'li yıllarda yaptığı en iyi parçalar yer alıyordu.

1984'de "Jokerman" ve "Sweetheart Like You" parçalarının promosyonu için iki klip çekti. Daha sonra Joan Baez ve Carlos Santana ile aynı sahneyi paylaştığı Avrupa konserleri verdi. Joan Baez, Dylan ile yaşadıklarını dokunaklı bir şekilde "Diamonds and Rust" parçasında dile getirdi. 1985'de Bob Geldof'un Etyopya'daki açlığı gündeme getirmek için organize ettiği "Band Aid" konserlerinin Amerikan versiyonu olan "We Are The World" kapsamında Lionel Richie, Ray Charles ve Bruce Springsteen gibi sanatçıların yanı sıra sahne aldı. Bu konserlerde Amerika'nın orta batısındaki çiftçilerin ekonomik problemlerine dikkat çekti. Böylece Willie Nelson ve John Cougar Mellencamp'ın da katıldığı "Farm Aid" konserlerine ön ayak oldu. Bu konserlerde Dylan, Tom Petty and The Heartbreakers ile sahne aldı. Bu arada "Empire Burlesque" ve "Knocked Out Loaded" gibi iki çok da başarılı olmayan albümü yayınladı. 13 Kasım 1985'de Columbia Records, Dylan'ın müzik kariyerindeki 25. yılı ve 35 milyonluk plak satışı onuruna bir parti verdi. Partide Lou Reed, Judy Collins, Billy Joel gibi müzisyenler katıldı. Richard Marquand'ın yönetmenliğini üstlendiği "Hearts Of Fire"da Rupert Everett ve Fiona Flanagan ile başrolleri paylaştı. Film sadece bir hafta vizyonda kalabildi.

ÖMÜR BOYU BAŞARI ÖDÜLÜ

20 Ocak 1988'de New York'da, Bruce Springsteen eline mikrofona alıp Bob Dylan hakkında bir konuşma yaptı. Annesinin arabasında ilk defa "Like A Rolling Stone"u dinlediğinde nasıl etkilendiğini anlatıp, onun bir devrimci olduğunu ve günü-

30 Ekim 1975’de 17. ve 18. yy İtalyan Comedie dell’arte gruplarından esinlenerek ortaya çıkardığı “Rolling Thunder Revue” konser ve gösterilerine başladı. Bu konserlerde çok eski dostlarını biraraya getirmişti. Jack Elliott, Joan Baez, Allen Ginsberg, Bobby Neuwirth ve Ronnie Hawkins bunlar arasındaydı.

müzde ne zaman iyi bir rock parçası yapılırsa onda Dylan’ın gölgesi olacağını söyledi. Dylan bir pop parçasının nasıl dünyayı içine alabileceğini göstermiş, pop şarkıcılarını çevreleyen sınırların ötesine geçmişti. Böylece Dylan 30 yıl önce kendisine ilham veren ölü ve diri idollerin mertebesine yükseldi.

Bob Dylan, George Harrison, Roy Orbison, Jeff Lynne ve Tom Petty ile “Traveling Wilburys” grubunda yer aldı. Hepsinin takma adlarla katıldığı albüm büyük başarı sağladı. Ne yazık ki albümün çıkışından birkaç hafta sonra Roy Orbison hayatını kaybetti. 1989 yılında Dylan, U2’nun prodüktörü Daniel Lanois ile “Oh Mercy” albümünü hazırladı. Bu “Blood On the Tracks”dan sonraki en iyi albümü oldu. 1990’daki “Under the Red Sky” ise bir hayal kırıklığı idi. 1991 Ocak ayında Grammy töreninde Dylan’a “Ömürboyu Başarı” ödülü verildi.

Bob Dylan’ın 80’li yıllarda çok ses getirmeyen albümlerinin ardından 1997’de çıkan ‘Time Out Of Mind’ herkesi şok etti. Çok başarılı bir albümdü, üstelik geçmiş başarılarına da yaslanmıyordu. Bob Dylan yeni, sakın bir sound ile diğer yüzünü gösteriyordu. 2001 yılındaki ‘Love & Theft’de aynı başarıyı tekrarladı. Country – blues’dan, ragtime’a, vodvil’e, kokteyl bar köşesi şarkılarından rock’a kadar Amerika’nın müzik haritasının dökümüydü. Love & Theft’den beş sene sonra ise Bob Dylan 65 yaşında onu yine liste başı yapan bir albüme imza attı ‘Modern Times’. 68’li yıllarda Vietnam savaşına karşı harekette en önde yürüyen Bob Dylan, yaşlıları birer birer tarihin tozlu arşivlerine karışırken yaş ve ülke sınırı tanımadığını ve şarkılarının sonsuza kadar her nesil tarafından taşınacağını kanıtladı...

Zaman Önemliyse...

hızlı

dakik

güvenli

ALOKURYE

220 00 00

İstanbul’un her yerinde; evden eve, ofisten ofise, hızlı-dakik-güvenli profesyonel kurye.

www.alokurye.net

MESAM bireysel emeklilik sisteminde de öncü...

Bireysel Emeklilik Sistemi yani BES'in nedir?

Bireylerin geleceklerini düşünerek tasarruf yapmalarını amaçlayan, gönüllü katılıma dayalı özel bir emeklilik sistemidir. Bireysel Emeklilik Sisteminin amacı, bireylerin ileriki yaşlarında kullanmak üzere güvenli tasarruf yapmalarına olanak sağlamak, bu tasarrufları yönlendirmek, düzenlemek ve teşvik etmek. Sosyal Güvenlik Sisteminin tamamlayıcısı olan bu birikim içinde oluşan tasarruflar ömür boyu emeklilik maaşı ve/veya toplu para şeklinde geri ödenebilmekte.

Toplamda yıl sonunda ulaştığınız vergi dilimi kadar kazancınız olur.

Tüm dünyada uzun vadeli yatırımlar, özellikle Bireysel Emeklilik Sistemleri, devlet tarafından vergi teşviği ile desteklenmektedir. Ödenen katkı payları; asgari ücretin yıllık tutarını aşmayacak şekilde ücretliler için brüt maaşın %10'una kadar; yıllık beyana tabi vergi mükellefleri için beyan edilen yıllık gelirin %10'nunu aşmayacak şekilde gelir vergisi matrahından indirilebilir. Vergi diliminizin yıl sonunda ulaştığı oran çok önemlidir, toplamda yıl sonunda ulaştığınız vergi dilimi kadar kazancınız olur. Diğer bir önemli avantaj ise; katkı paylarınızın değerlendirildiği emeklilik yatırım fonlarının tüm kazançları gelir vergisinden istisnadır.

Devletimiz BES'i desteklemek ve teşvik etmek için katılımcılara ciddi avantajlar sunuyor. Peki devlet tüm bu avantajları BES'e neden sağlıyor?

SSK, Bağkur ve Emekli Sandığı'nın geldiği nokta ortadadır. Sosyal devlet olmanın gerekliliği olan bu kurumların 1960'lardan bugüne geldiği aşamada, bu sistemler tıkanma noktasındadır ve bunun başlıca sebepleri ise işsizlik, sağlık hizmetlerinin maliyetlerindeki yükseliş ve yaşlı nüfusun oranının artmasıdır. Bu sistemler gelecek için de hiç umut verici değil. Önceleri SSK'da çalışan 7 kişi 1 emekliyi desteklerken, bugün çalışan 2 kişi 1 emekliyi desteklemekte. Yakın bir zamanda çalışan 1,5 kişi 1 emekliyi, üç beş yıl sonrada 1 çalışan 1 emekliyi destekliyor olacak.

Bu da gelecekte emekli aylıklarının hangi konuma geleceğini göstermektedir. Açıkçası bu SSK, Bağkur ve Emeklilik Sandığı sistemi sorunlu bir hal almıştır. Bu sebeplerden dolayı devletin üstünde yeterince sorun olan emeklilik konusuna, BES ile uzun vadede çözüm aranmaktadır.

Sistemde olduğunuz süre boyunca nasıl bilgi alacaksınız?

Emeklilik hesabınızla ilgili tüm bilgilere, emeklilik şirketinizin çağrı merkezinden, internet sitesinden ve Takasbank Çağrı Merkezi'nden her an ulaşabilirsiniz. İlgili kanalları kullanmak için kullanıcı kodunuzu ve şifrenizi size şirketiniz verecektir.

Sistem güvenli mi?

Katılımcıların katkı payları Emekli Yatırım Fonlarında (EYF) değerlendirilmektedir. Bu fonlar yatırımcıların varlıklarını saklamakla görevlendirilmiş Takasbank'ta katılımcı adına saklanmaktadır. Emeklilik şirketlerinin bu fonları kendi adına kullanma imkanı bulunmamaktadır. Sistem aynı zamanda Emeklilik Gözetim Merkezi (EGM), Hazine Müsteşarlığı ve Sermaye Piyasası Kurulu (SPK) tarafından denetim ve gözetimde tutulmaktadır.

MESAM'ın BES için üyelerine sağladığı avantajlar

MESAM Yönetimleri sağlık sigortası alanında yapmış olduğu gibi BES'te de üyelerine mükemmel hizmetler sunmuştur. FORTIS Emeklilik ve Hayat ile yapmış olduğumuz müzakereler sonucunda size sağlanan özel avantajlar:

- 1- MESAM üyesi katılımcılar azami %8 olan 'Yönetim gider kesintisini' ödemeyecek
- 2- Mesam üyeleri 'sisteme giriş aidatı' da ödemeyecek
- 3- Sistemin sağladığı % 15 -40 oranındaki 'Vergi indiriminden' yararlanılacak.

Başka bir emeklilik şirketinden BES yapmış olan bir kişi MESAM'IN sağlamış olduğu bu avantajlardan yararlanabilir mi?

Tabii ki yararlanabilir. BES sisteminde bir şirkette 1 yılını dolduran herkes istediği bir şirkete geçiş yapma hakkına sahip. Geçiş için bağlı olduğunuz şirkete talimat vermeniz yeterli.

FORTIS EMEKLİLİK ve HAYAT ile yapmış olduğumuz bu kazanımları diğer meslek birliği üyelerine de uygulamaları için FORTIS yetkilileri ile görüşmelerimiz devam etmektedir.

BES katılımcılarının hakları:

- Ödeyeceğiniz katkı paylarınızı minimum katkı payı tutarından az olmaması şartı ile serbestçe belirleyebilir, emeklilik şirketinin planları arasında istediğiniz tercihi yapabilirsiniz
- Yılda toplam 4 kez fon dağılımınızda ve planınızda değişiklik yapabilirsiniz.
- Sözleşmenizin yürürlük tarihinden en az 1 yıl sonra yılda 1 kez olmak koşulu ile emeklilik şirketinizi değiştirebilirsiniz.
- Katkı payı ödemelerinize ara verebilirsiniz. Ara verdiğinizde de birikimleriniz; seçmiş olduğunuz emeklilik yatırım fonlarında değerlendirilmeye devam eder.
- Katılımcı istediği zaman katkı paylarının getirisini de alarak sistemden ayrılabilir.
- Güvenli yatırım araçlarını içeren Bireysel Emeklilik Şirketi ve Emeklilik Fonları ile Portföy Yönetimi Şirketleri Hazine ve Kurul'un (S.P.K.) denetimine tabiidir. Kamu Sosyal Güvenlik Sistemleri (SSK, Bağkur ve Emekli Sandığı) ile Bireysel Emeklilik Sistemi arasındaki farklar nedir?
Zorunlu olan Kamu Sosyal Güvenlik Sistemi'nin aksine Bireysel Emeklilik Sistemi, gönüllü katılıma dayanan ve mevcut sosyal güvenlik sistemine ek, tamamlayıcı bir sistemdir.
- Kamu Sosyal Güvenlik Sistemi'nden tamamen ayrı işleyecek olan Bireysel Emeklilik Sistemi'ne, Kamu Sosyal Güvenlik Sistemi'nde geçirmiş olduğunuz süre ve ödediğiniz primler gibi sahip olduğunuz haklar devredilemez.
- Kamu Sosyal Güvenlik Sistemi'ne yapılan ödemelerin durdurulması ve sadece Bireysel Emeklilik Sistemi'ne katkı ödenmesi mümkün değildir.
- Bireysel Emeklilik Sistemi, Kamu Sosyal Güvenlik Sistemi'nin üyelerine sunmuş olduğu sağlık hizmetlerini yasal sınırlamalar nedeni ile verememektedir.

Bireysel Emekli olmak için ne yapmak gerekli?

- En az 10 yıl katkı payı ödemeniz koşulu ile 56 yaşınızı tamamladıktan sonra emekliliğe hak kazanabilirsiniz. Emekliliğe hak kazandıktan sonra;
- Birikimlerinizin tamamını bir seferde alabilir,
 - Yıllık gelir sigortası sözleşmesi çerçevesinde ömür boyu maaş alabilir,
 - Yıllık gelir sigortası sözleşmesi çerçevesinde belirli bir süre boyunca maaş alabilir,
 - Birikimlerinizin bir kısmını alıp, geri kalanını yıllık gelir sigortası sözleşmesine göre maaş şeklinde alabilirsiniz.

BES'e katılım için tek bir kriter var!

- Medeni haklarını kullanma ehliyetine sahip olan herkes, bireysel birikimlerini emeklilik fonlarında değerlendirebilir.

MESAM Grup İdeal Emeklilik
Bilgi için:
Fortis Şişli Şubesi
0212 231 33 96
Gülsemin Aksoy - 111
Eda Kömürcüoğlu - 112
Ayşegül Türker - 143
Tolga Kuru - 110

MESAM
0212 2969910
Güner Yıldırım
Fortis Emeklilik ve Hayat A.Ş.
444 43 23

Kasım Aralık- 2006

<p>1 KASIM ÇARŞAMBA</p> <p>The Manhattan Transfer Anatolia Gösteri Merkezi 20:30</p>	<p>4 KASIM CUMARTESİ</p> <p>Üç Türk Tenor İş Sanat Kültür Merkezi 20:00</p> <p>Leman Sam MEB Şura Salonu-Ankara 21:00</p> <p>Badem Sanatolia Sahnesi 21:00</p> <p>The Wailers @ Ankara Ankara Saklıkent 22:00</p>	<p>7 KASIM SALI</p> <p>Ayşe Tütüncü Trio Beyoğlu Hayal Kahvesi 22:00</p>	<p>11 KASIM CUMARTESİ</p> <p>Şebnem Ferah Bostancı Gösteri Merkezi 20:30</p> <p>Grup Gündoğarken / Burhan Şeşen-Gökhan Şeşen Sanatolia Sahnesi 21:00</p>
	<p>8 KASIM ÇARŞAMBA</p> <p>Redd Beyoğlu Hayal Kahvesi 22:00</p>	<p>15 KASIM ÇARŞAMBA</p> <p>Quartet Muartet Beyoğlu Hayal Kahvesi 22:00</p>	
<p>2 KASIM PERŞEMBE</p> <p>Hale Caneroğlu Beyoğlu Hayal Kahvesi 22:00</p>		<p>9 KASIM PERŞEMBE</p> <p>Nem Beyoğlu Hayal Kahvesi 22:00</p>	<p>17 KASIM CUMA</p> <p>Ajda Pekkan Bostancı Gösteri Merkezi 21:0</p> <p>Inkubus Sukkubus Bronx 22:00</p>
<p>3 KASIM CUMA</p> <p>Sertab Erener & Fahir Atakoğlu Anatolia Gösteri Merkezi 20:30</p> <p>The Wailers @ İstanbul Yeni Melek Gösteri Merkezi 21:00</p>	<p>5 KASIM PAZAR</p> <p>The Wailers @ İzmir Fuar Atlas Pavyon 20:00</p>	<p>10 KASIM CUMA</p> <p>Michel Camilo & Tomatito İş Sanat Kültür Merkezi 20:00</p> <p>Oceansize Bronx 22:00</p>	

21 KASIM SALI Larissa Gergieva & Mariinsky (Kirov) Solistleri İş Sanat Kültür 20:00 Erkan Oğur - İsmail Hakkı Demircioğlu MEB Şura Salonu-Ankara 20:30	24 KASIM CUMA Gülben Ergen Bostancı Gösteri Merkezi 21:00	30 KASIM PERŞEMBE Yeni Türkü Beyoğlu Hayal Kahvesi 22:00	8 ARALIK CUMA Sibel Can Bostancı Gösteri Merkezi 21:00
22 KASIM ÇARŞAMBA Bulutsuzluk Özlemi Beyoğlu Hayal Kahvesi 22:00	25 KASIM CUMARTESİ Klazz Brothers & Cuba Percussion İş Sanat Kültür Merkezi 20:00 Zuhal Olcay & Bülent Ortaçgil MEB Şura Salonu-Ankara 20:30 Selim Sesler Sanatolia Sahnesi 21:00 The Gathering @ Ankara Ankara Saklıkent 21:30	1 ARALIK CUMA White Lion / İstanbul Yeni Melek Gösteri Merkezi 21:00 Kıraç Bostancı Gösteri Merkezi 21:00	
	23 KASIM PERŞEMBE Charlie Haden Liberation Music Orchestra İş Sanat Kültür Merkezi 20:00 The Gathering @ İstanbul Yeni Melek Gösteri Merkezi 21:30	26 KASIM PAZAR Buena Vista Social Club Presents Omara Portuondo Hilton Convention Center 21:00	2 ARALIK CUMARTESİ More Than Ever Bronx 21:00 Hüsnü Şenlendirici MEB Şura Salonu-Ankara 21:00 9 ARALIK CUMARTESİ Yavuz Bingöl MEB Şura Salonu-Ankara 21:00
		Ferhat Göçer & Sunay Akın Bostancı Gösteri Merkezi 21:00 White Lion / Ankara Ankara Saklıkent 22:00	16 ARALIK CUMARTESİ Academia Chamber Orchestra İş Sanat Kültür Merkezi 20:00 Smokie Yeni Melek Gösteri Merkezi 21:00

“Zeytin Gözlüm”, “Gül Açılsın Dudağında Gülüver”, “Hüzün Zaman Zaman Deli Dalgalarla Gelir”, “Ayrılık Var Çıkan Falda” gibi birçok Türk Sanat Müziği eserine imza atan ünlü bestekar Prof. Dr. Selahattin İçli, 14 Ekim 2006 günü aramızdan ayrıldı.

selahattin içli (1923 - 2006)

İlk bestesini 17 yaşında yapan Selahattin İçli, 160'tan fazla esere imza atan üretken bir besteciydi. Özellikle kürdilihicazkar makamındaki eserleri, geniş kesimlerce büyük bir beğeni toplamıştır. Kuşağının bütün güzel özelliklerini bünyesinde toplamış olan İçli, beyefendiliği, şık giyimi, genç bir ruha sahip oluşu ve esprili kişiliğiyle öğrencilerinin, arkadaşlarının ve yakın çevresinin gönlünde özel bir yer edinmiştir.

BESTE KAR -DOKTOR

6 Ekim 1923'te İstanbul'da dünyaya gelen Selahattin İçli, ilkokulu Susurluk'ta, ortaokul ve liseyi de Balıkesir'de bitirdi. 1949 yılında İstanbul Tıp Fakültesi'nden mezun olan İçli, ertesi yıl askerliğini yaptıktan sonra 1953 yılına kadar İstanbul'da doktorluk görevini sürdürdü. Daha sonra Susurluk Belediye Tabibi, Susurluk Şeker Fabrikası Tabibi ve Borasit Madeni Tabibi olarak 1961 yılına kadar Balıkesir'de bulundu. 1955 yılında Pınar Atasay ile evlenen İçli, 1958 yılında baba oldu ve 1961'de tekrar İstanbul'a yerleşerek bir süre özel sektörde çalıştıktan sonra 1967 yılında Sosyal Sigortalar Kurumu İstanbul Hastanesi'nde görev aldı. 1981 yılında bu hastanede Başhekim Yardımcılığı görevinden ayrılan İçli, İstanbul Devlet Türk Musikisi Konservatuvarı'nda sanatçı öğretim

görevlisi ve başkan yardımcısı oldu. Konservatuvar'ın İstanbul Teknik Üniversitesi'ne bağlanması üzerine 1986 yılında profesör unvanı alan İçli, Kompozisyon Bölümü Başkanlığı'na atandı. Selahattin İçli'nin müzikle yakınlığı, çocukluk yıllarında babası İbrahim İçli'nin etkisiyle oldu. Hem anne, hem baba tarafından kardeş çocukları olan udi bestekar Şerif İçli ve İbrahim İçli, 1914 yılında Beşiktaş Musiki Kulübü'ne devam etmeye başladılar. Neyzen İhsan Bey'in hoca olduğu bu ocağın yetişenler arasında Hakkı Derman da vardı. Babasının müziğe olan ilgisi ve zengin repertuarı nedeniyle oğlu Selahattin'in kulağı, daha çocukluk yaşlarından itibaren Türk musiki-sinin klasik ve güncel eserleriyle doldu. İçli, ilk gençlik yıllarında kendisini bestekarlığa götüreceği önemli temel unsur sayılabilecek oldukça geniş bir repertuvara sahip oldu.

İÇLİ VE PINAR

Lise öğrenimi sırasında müziğin birçok bilgilerine henüz yeteri kadar sahip olmamakla birlikte bazı beste denemeleri yapan İçli, ilk şarkısını 17 yaşında besteledi. Güftesi, Faruk Nafiz Çamlıbel'in "Hıyaban" isimli şiirinden alınan Hüseyini makamındaki bu şarkının Şerif İçli tarafından beğenilmesi, Selahattin'i yeni besteler yapma alanında çalışmaya sevk etti. 1942 yılında büyük hayranlık duyduğu ve babasının da yakın arkadaşı olan Selahattin Pınar'la tanışan İçli, onun bestekarlık konusundaki bilgi ve görüşlerinden feyz almaya çalıştı.

17 yaşından itibaren müzikte bestecilik alanını seçen ve faaliyetini yoğun olarak hep o yönde sürdüren Selahattin İçli, 2003 yılında yapılan bir araştırmaya göre "Hüzün", "Bir Sabah Bakacaksın", "Merhaba Ümid", "Zeytin Gözlüm", "Bir Seni Bir Güle Öptüm", "Bir Destan Dolaşır" ve "Çoktan Beri Bir Kız Tanırım Ben Sarıyer'de"nin de aralarında bulunduğu 160 beste üretti.

İçli'nin, 2003'ten sonra da 15 kadar beste ürettiği tahmin ediliyor. Selahattin İçli besteleriyle yaşayacak...